JAVA-BODE.

NIEUWS-, HANDELS- EN ADVERTENTIE-BLAD VOOR NEDERLANDSCH-INDIE.

A°. 1858. Woensdag, 24 November. N°. 94.

HOOFD-BUREAU: Te **Batavia** bij H. M. VAN DORP; te **Samarang** bij DE GROOT, KOLFF & Co. en G. C. T. VAN DORP; te **Soerabaija** bij E. FUHRI & Co. en voor **Nederland** bij J. NOORDENDORP, Pijpenmarkt te ***Amsterdam.***

Prijs der half jaar voor *Batavia*	*f*	12,50.
„ „ „ „ „ *Java*	„	15,—.
„ „ „ „ „ *Buitenbezittingen*	„	17,50.
„ „ „ „ „ *Nederland*	„	22,50.

De betaling geschiedt vooruit. — Brieven ***franco.***

De JAVA-BODE verschijnt op Woensdag en Zaturdag van elke week, voor posttijd.

De prijs der **Advertentiën** is **50** cents voor de Vijf woorden
Bij eerste of meerdere herhaling **25** „ „ „ „ „
Behalve het Zegel voor den Lande.

Bij deze Courant behooren twee
BIJVOEGSELS.

BERIGT.

Bij de onlangs plaats gevonden hebbende aanbieding van een inteekeningsbillet op den achtsten jaargang van den *Java-Bode*, meenen Redactie en Uitgevers het publiek te mogen wijzen op de uitbreiding, welke gedurende het jaar 1858, aan dat blad gegeven is, en welke niet dan met opoffering van aanzienelijke kosten en met inspanning van alle krachten werd tot stand gebragt. Wanneer men den jaargang 1858 met de vorige jaargangen vergelijkt, zal men bespeuren, dat dit jaar bijna het dubbele van vroegere jaren geleverd is; dat het plaatselijk en politiek nieuws en de handelsberigten zeer zijn vermeerderd en verbeterd en, in bijna elk nommer, eenige questie van den dag, meer of minder uitvoerig, is besproken geworden.

De Redactie heeft zich, zoo als uit de laatste nommers van het Blad blijkt, van de medewerking van kundige en op de hoogte van hun tijd zijnde correspondenten in *Nederland* voorzien, die zich steeds beijveren zullen, in een aangenamen, degelijken en boeijenden vorm, al datgene mede te deelen, wat er in het Nederland belangrijks voorvalt, terwijl de tijdingen uit het buitenland regelregt uit *Londen*, *Brussel*, *Parijs*, *Marseille*, *Leipzig* en *Alexandrië* worden ontvangen, en de redactie dus in staat is, de laatste *Europesche* en *Amerikaansche* berigten mede te deelen.

Hebben Redactie en Uitgevers van hunne zijde meer gegeven dan aanvankelijk was toegezegd, aan de andere zijde heeft ook het publiek getoond, hunne pogingen op prijs te stellen, zoowel door eene ruime inteekening als door het plaatsen van advertentien, welke beiden die van andere op *Java* uitgegeven bladen aanzienlijk overtreffen.

Om echter op den tegenwoordigen kostbaren voet te kunnen voortgaan, is het noodig, dat ook het publiek dezelfde welwillendheid als tot heden blijve betoone.

Hopende op de voortdurende ondersteuning van het Indisch publiek, dat reeds zoo vele jaren den *Java-Bode* in zijne krachtige bescherming heeft genomen, zullen Redactie en Uitgevers geene moeite en kosten ontzien, om nog mogelijke verbeteringen aan hun Blad aan te brengen en onder anderen, telken male, dat de tijd zulks toelaat, op den dag der aankomst van de landmail, een buitengewoon nommer uitgeven, dat nog tijdig met den extrapost over *Java* zal worden verzonden, terwijl de Uitgevers zich voorstellen, onmiddelijk na de ontvangst van het daartoe bestelde materieël, het Blad in een bevalliger formaat en met eene nieuwe, duidelijke letter het licht te doen zien.

Redactie en Uitgevers.

Civiel Departement.

Benoemd:

tot advocaten en procureurs bij den raad van justitie te Soerabaija, de advocaat en procureur bij het hoog-geregtshof van Nederlandsch-Indië mr. *C. G. de Beus* en de advocaat en procureur bij den raad van justitie te Samarang mr. *F. Ch. Fievez.*

tot advocaat en procureur bij den raad van justitie te Padang (Sumatras Westkust), mr. *A. T. Wichers.*

tot tweeden onderwijzer aan de kweekschool van inlandsche onderwijzers te Soerakarta, *T. A. F. van der Valk,* onlangs uit Nederland aangekomen.

Gesteld:

ter beschikking van den algemeenen secretaris, de ambtenaar der eerste klasse voor de dienst in Nederlandsch-Indië mr. *H. D. Levijssohn Norman,* onlangs uit Nederland aangekomen.

Ingetrokken:

de aan den particulieren geneesheer *G. A. Magnin* verleende admissie tot uitoefening der genees- en heelkundige practijk te Modjokerto (Soerabaija),

Magtiging verleend:

tot de uitreiking aan den particulieren geneesheer *G. A. Magnin,* eener acte van toelating tot uitoefening der genees- en heelkundige practijk te Bodjonegoro, residentie Rembang.

tot de uitreiking aan den geëxamineerden tandheelmeester *A. Carter,* eener acte van toelating tot uitoefening der tandheelkunde in Nederlandsch-Indië.

Marine Departement.

Ontslagen:

op zijn verzoek, eervol, uit 's lands dienst, de eerste teekenaar bij de fabriek voor de marine en het stoomwezen te Soerabaija, *W. E. van Kervel.*

De Resident van Batavia:

Gelet op het besluit van den Gouverneur-Generaal van *Nederlandsch Indië,* van 17 Februarij 1858 no. 60.

Zoomede op staatsblad 1858 nos, 17 en 18;

Overwegende, dat het thans bestaande reglement voor de Europesche wijkmeesters in deze residentie niet voldoet aan de behoefte van den tegenwoordigen tijd;

Maakt aan de ingezetenen dezer residentie bekend:

Dat door hem is vastgesteld het navolgende

REGLEMENT *voor de Europesche Wijkmeesters in de residentie* Batavia.

Art. 1. De wijkmeesters zijn beambten van administrative en regterlijke policie.

Zij worden door den resident benoemd.

Hij kiest daartoe bij voorkeur *Nederlanders.*

Zij zijn niet verpligt de hun opgedragen betrekking langer dan gedurende twee achtereenvolgende jaren waar te nemen.

Zij zijn echter weder benoembaar, twee of meer jaren na hunne aftreding. Zij genieten geene bezoldiging.

Art. 2. De benoemde wijkmeester, die weigert de hem opgedragen betreking te aanvaarden, verbeurt eene boete van *f* 100.

De wijkmeester, die zijne wijk met der woon wil verlaten is, op straffe eener boete van *f* 100 verpligt, veertien dagen vóór zijn vertrek ter zijner vervanging aan den resident eene voordragt te doen, van drie daarvoor geschikte personen, in zijne wijk woonachtig.

In geval van overlijden van den wijkmeester, of van ontstentenis van zoodanige voordragt, doet de assistent-resident voor de policie eene voordragt.

De resident is niet verpligt, zich aan de voordragt te houden.

Art. 3. De wijkmeester mag zich niet, dan met voorkennis van den resident, langer dan driemaal vier-en-twintig uren uit zijne wijk verwijderen, op straffe eener boete van *f* 25

Hij is, op straffe van eene gelijke boete, gehouden, bij de kennisgeving van zijn vertrek tevens een tijdelijken plaatsvervanger aan het plaatselijk bestuur aan te wijzen.

Art, 4. De wijkmeester doet op eene zigtbare plaats aan den publieken weg, vóór zijne woning, een door het bestuur te verstrekken bord plaatsen, waarop met duidelijke letters te lezen staat: „Wijkmeester van de wijk no. . . . ."

Art. 5. De wijkmeester is verpligt een register aan te houden, waarin vermeld staan de namen, voornamen, het beroep, de ouderdom en de geboorteplaats van de Europeanen of daarmede gelijkgestelde personen, in zijne wijk woonachtig.

Jaarlijks, en wel in de maand December, dient hij daarvan een gedetailleerden staat in aan den resident, op straffe eener boete van *f* 50.

Behalve deze jaarlijksche opgave is hij, op straffe eener gelijke boete, gehouden, op den laatsten dag van elke maand aan den resident, bij staat, mededeeling te doen, van de in de afgeloopene maand in zijne wijk plaats gehad hebbende mutatien door vertrek, overlijden, als anderszins, van de hier bovenbedoelde personen.

Art. 6. Ten einde den wijkmeester in staat te stellen, aan de bepalingen van het voorgaande artikel te voldoen, is het hoofd van ieder in de wijk gelegen huis of deszelfs plaats vervanger, op straffe eener boete van *f* 25, verpligt hem, zoo dikwijls als het zal worden verlangd, behoorlijk op te geven hoeveel en welke Europeanen of daarmede gelijkgestelden bij hem inwonen, onverschillig of het bloed- of aanverwanten, of vreemdelingen zijn.

Art. 7. Desgelijks is een ieder tot de Europesche of daarmede gelijkgestelde bevolking behoorende, die de wijk met der woon wil verlaten, gehouden, van zijn voornemen, zoowel aan den wijkmeester van de buurt, welke hij verlaat, als van die, waarin hij zijne nieuwe woonplaats wenscht te vestigen, binnen de drie dagen schriftelijk kennis te geven, met opgave van namen, voornamen, beroep, ouderdom, geboorte en laatste woonplaats, op verbeurte eener boete van *f* 25.

Art. 8. Onverminderd het voorgeschrevene bij het besluit van 22 Maart 1837 no. 2 (staatsblad no. 7) is ieder, die huisvesting aan Europesche of daarmede gelijkgestelde vreemdelingen of aan pas aangekomen personen verleent, verpligt, daarvan binnen driemaal vier-en-twintig uren, opgave van derzelver namen en kwaliteiten, schriftelijk aan zijnen wijkmeester kennis te geven, op verbeurte eener boete van *f* 25.

Art. 9. Wanneer de wijkmeester vermeent, dat er verdachte personen in zijne wijk woonachtig zijn of verblijf houden, geeft hij daarvan onverwijld kennis aan den resident.

Art. 10. Zoodra de wijkmeester vermeent, dat er in zijne wijk besmettelijke ziekten heerschen, doet hij daarvan mededeeling aan den resident.

Art. 11. De wijkmeester ziet in zijne wijk toe, dat de wegen in gevolge de bestaande bepalingen behoorlijk worden begoten en in eenen goeden staat onderhouden, en dat aan de uitnoodiging van den resident om huizen, hekken enz. te repareren, te witten en te verwen, gevolg worde gegeven.

Art. 12 De wijkmeester, inzonderheid indien zijne wijk tot de stad Batavia behoort, is gehouden, om zooveel in zijn vermogen is, te waken, dat de goten of riolen, langs de huizen, magazijnen, pakhuizen of winkels behoorlijk kunnen afwateren, en wanneer dit noodig is, worden schoon gemaakt.

Hij is verpligt de aandacht van den resident te vestigen, op de niet nakoming der bij dit en bij artikel 11 omschreven verpligtingen.

Art. 13 De wijkmeester biedt in de maand December van ieder jaar, aan de inwoners zijner wijk, een kohier voor de belasting der paarden ter invulling aan, en is gehouden al de hem door den resident tot dat einde toegezonden stukken in zijne wijk te doen rondgaan.

Art. 14. Wanneer de wijkmeester vermoedt, dat er fraude is gepleegd bij de aangifte van het cijfer der aangehouden paarden is hij bevoegd, door locale inspectie, op de erven der ingezetenen zijner wijk zich daarvan te overtuigen en verpligt, wanneer hij ontdekt, dat er fraude heeft plaats gehad, daarvan onverwijld den resident te verwittigen.

De wijkmeester mag de bedoelde inspectie niet doen, dan tusschen zonsopgang en zonsondergang, en moet zich vooraf bij de bewoners aanmelden, die hem echter den toegang niet mogen weigeren, op straffe eener boete van hoogstens *f* 25, telken reize te verbeuren.

Art. 15. Ingeval van alarm, volksbeweging, vuur- of watersnood, begeeft de wijkmeester van de buurt, waarin dit voorvalt, zich dadelijk op de plaats van het ongeval en doet, in afwachting van de komst van het plaatselijk bestuur, hetwelk hij terstond laat waarschuwen, al dat gene wat noodig is, om het geweld van vuur of water te keeren, of de verdere stoornis der openbare orde te beletten.

Art. 16. Als beambte van regerlijke politie, is de wijkmeester gehouden tot de verpligtingen, voortvloeijende uit het reglement op de strafvordering voor de raden voor justitie op *Java* en het hooggeregtshof van *Nederlandsch-Indië.*

Art. 17. Tot een uiterlijk kenteeken van zijn ambt omgordt de wijkmeester zich, waar het noodig is, met eene oranje sjerp, opdat hij door een ieder erkend en bijgestaan kunne worden.

Art. 18. Ten einde den wijkmeester in staat te stellen, zoo spoedig mogelijk aan het van hem gevorderde bij artikelen 15 en 16 te voldoen, zijn de inlandsche wachten van iedere wijk gehouden, van de in die artikelen genoemde voorvallen onmiddelijk aan den wijkmeester rapport te maken, even als zij daartoe, met betrekking tot den inlandschen wijkmeester verpligt zijn.

Het hoofd dier wacht (kapala gardoe) is verpligt, dagelijks vóór het betrekken der wacht zich bij den wijkmeester van de buurt te melden.

Art. 19. De wijkmeester zorgt, in overleg met de inlandsche en chinesche hoofden of wijkmeesters, van de zich in zijne wijk bevindende kampongs of buurten, die hij ten allen tijde kan laten ontbieden, zooveel in zijn vermogen is, voor de goede handhaving der politie.

Art. 20. Aan den wijkmeester worden twee wakers of kemits toegestaan die des avonds ten acht uren aan zijne woning moeten tegenwoordig zijn, wordende de inlandsche hoofden of wijkmeesters der kampongs bij deze gelast daarvoor te zorgen.

Art. 21. Aan den wijkmeester wordt door het kadaster uitgereikt een platte grond zijner wijk, alsmede een exemplaar van dit reglement, welke stukken hij gehouden is, met het register der ingezetenen zijner wijk, bij aftreding van zijn ambt, aan zijn opvolger over te geven.

Bij gebreke van de platte grondteekening wordt deze, voor rekening van den aftredenden wijkmeester, bij het kadastrale bureau aangevraagd.

En opdat niemand, wien zulks aangaat, hiervan onwetendheid voorwende, zal deze in het officieel nieuwsblad worden geplaatst en, zooveel noodig, in de inlandsche en chinesche talen worden aangeplakt.

Gedaan te Batavia, den 5 November 1858.

De resident voornoemd,
JUNIUS VAN HEMERT.
In kennisse van mij:
De Secretaris,
G. R. C. HAGEMAN.

ADVERTENTIEN.

De directeur der middelen en domeinen herinnert bij deze, dat de verponding over den tweeden termijn van het loopende jaar moet worden voldaan voor den laatsten December aanstaande.

Tot ontvangst daarvan zal voor de residentie Batavia, dagelijks, (met uitzondering van zon- en feestdagen) worden gevaceerd ten kantore van den algemeenen ontvanger op Weltevreden.

Bij het bestuur over het weduwen- en weezenfonds van burgerlijke ambtenaren in Nederlandsch-Indië bestaat gelegenheid tot plaatsing van eenen klerk, aanvankelijk op een tractement van *f* 60 's maands, met het vooruitzigt op verhooging.

Op Zaturdag, den 4den December aanstaande, zal publiek te Soerabaija, onder des gouvernements nadere goedkeuring, ten verkoop worden aangeboden, de voor de dienst afgekeurde schoonerbrik *Banda* met masten en verdere rondhouten, staand en loopend, tuig, een paar oude tenten, twee zware ankers met ijzeren kabelkettingen, een stopketting, een kombuis met toebehooren, vier ijzeren sloep davids, een metalen klok, twee katblokken, een oud Europeesch kabeltouw, benevens twee sloepen, terwijl de afgekeurde en tot dien bodem behoorende inventarisgoederen, mede, doch zonder reserve, bij die gelegenheid zullen worden verkocht.

VENDUTIEN.

Op Donderdag, den 25 November, voor het commissiehuis van *John Pryce* & Co.

en

Voor een huis op Batoe-Toelies, door *van Slooten, Morgan en Co.*

Op Vrijdag, den 26 November, voor het commissiehuis van *van Slooten, Morgan & Co.*

en

à 2 pCt. vendusalaris, op het Heemradenplein, door *John Pryce & Co.*

Op Maandag, 29 November, voor het commissiehuis van *Cassalette & Co.*

en

Ten huize van den heer *Jansen Hooijman*, door *John Prijce & Co.*

Op Dingsdag, 30 November, ten huize van den heer *R. Smith*, op Tanabang, door *John Prijce & Co.*

en

Voor het commissiehuis van *Abeelen, Dennison & Co.*

Aangekomen Vreemdelingen,

van den 19 tot en met den 23 November 1858.

MARINE HOTEL. F. A. F. van der Valck en Echtgenoot, van Depok — G. Roijer, van Ambon. — R. G. Flik, van Hongkong. — G. A. Coleman, van Idem. — G. Coornol, van Idem. — A. J. Driest, van New.York. — H. A. Ellerman en Echtgenoot, van Onrust.

HOTEL DES INDES. S. A. Roos, van de Reede. — N. V. Rhede van Oudshoorn, van Idem. — H. Dijserinck, van Idem. — A. C. Burghard, van Idem. — Mac Leod Norman, van Idem. — H. N. Boerijn, van Nederland. — C. J. D. Wolterbeek Muller, van Reede. — J. L. Dolu, van Singapoere. — W. C. Fitscher, van Reede. — W F. Meijer, van Idem. — F. G. V. Boreel, van Bui.

tenzorg. — Mrs. Levijsson Norman, van Idem. — W. Beek, van Nederland. — F. T. Van Beest Holle, van Reede. — A. L. Marilled, van Manilla. — F. B. C. Celerier, van de Reede. — F. W. Voswinkel Dorstedt, van Idem. — T. D. V. Van der Hegge Spiets, van Idem. — Meijer Elton, van Idem. — Mr. J. C. J. Van der Schak, van Samarang. — A. J. Hagmsen, van Soerabaija. — V. A. Gouysianne, van Batavia. — W. B. G. Escher, van Reede. — Swaen, van Idem. — Steinbuck, van Idem. — Roodzand, van Idem. — Korming, van Idem.

HOTEL WILLEM II. J. Plijboom, van Djambi. — H. Deissner, van Onrust. — Kluitenburg, van Reede. — H. Van Rottenberg, van Amboina.

HOTEL DER NEDERLANDEN. J. H. Dabroek, van Rotterdam. — J. L. A. de Planque, van Idem. — R. Welphorst, van Reede. — J. Kruijmel, van Cheribon. — D. de Boer, van Dordrecht. — Ditloff Tjassens, van Reede. — J. M. Mooi, van Amsterdam.

JAVA HOTEL. H. Kronhamn, van Pinang. — S. Lawson, van Geelong. — H. Bendikse, van Manilla. — J. Rip, van Tagal. P. Bloem, van Padang. — M. Kimmerer, van Melbourne. — F. H. Schmidt, van Soerabaija. — H. Smeding en Echtgenoote, van Rotterdam. — Betsij Commies, van Idem. — E. Vonck, van Idem. — J. Kruijt, van Idem.

Advertentiën.

Getrouwd:

R. H. BELLE
met
J. DOMMERING.

BATAVIA, den 18 *November* 1858. (3426)

Voorspoedig bevallen van eenen ZOON *E. van Haak*, echtgenoot van
C. C. HARDENBERG.

SAMBAS 7 *November* 1858. (3419)

Bevallen van eenen ZOON, *A. L. de Sturler, de Rooy.*

SOERABAIJA *den* 12*den November* 1858.

Eenige kennisgave. (3404)

Bevallen van eene DOCHTER, *C. Idzardi, von Faber.*

CHERIBON, 18 *November* 1858. (3458)

Bevallen van eenen ZOON, *A. J. E. de Rochemont, Bake.*

BATAVIA, *den* 17 *November* 1858. (3394)

Voorspoedig bevallen van een' ZOON, *Johanna Maria de Heer*, geliefde echtgenoot van
B. SPAANDERMAN.

BATAVIA 18 *November* 1858. (3415)

Bevallen van eene DOCHTER, de Echtgenoot van
F. L. HUGHAN.

BATAVIA 19 *November* 1858. (3465)

Bevallen van twee DOCHTERS, waarvan eene bij de geboorte overleed, *M. L. van Riet, ter Gouw.*

BATAVIA, 23 *November* 1858. (3466)

Na een smartelijk lijden van slechts zeven dagen, overleed heden ons oudste *Dochtertje*, in den ouderdom van bijna twee en een half jaar.

PADANG, H. C. A. CORNELIUS.
4 *November* 1858. J. M. CORNELIUS.
(3448) geb. *Douve.*

Gisteren gewerd mij de treurige tijding van het overlijden mijner veelgeliefde Tante, Mejufvrouw *Elisabeth Kieffer*, te Soerabaija.

(3467) J. KIEFFER.

Op den 6den October overleed te Djocjocarta, **Emma Adriana Zimmerman**, diep betreurde door en zeer geliefde echtgenoot van

(3436) TH. DE MOL VAN OTTERLOO.

Op den 27sten Augustus 1858, overleed mijn eenige innig bemind broeder, **Leendert Berkelie**, in den jeugdigen leeftijd van 22 jaren te Feijenoordt bij Rotterdam, diep door mij en mijne geliefde Moeder betreurd.

PANDJI, BERKELIE.
13 *November* 1858. (3405)

Met de laatste Mail ontvingen wij de treurige tijding, dat onze behuwde Dochter en Zuster, **J. Pool,** geboren *Nutting*, op den 18den September jl. te 's Gravenhage is overleden, nalatende 4 onmondige kinderen.

J. BELL.
(3402) Weduwe *Meijer*,
M. NUTTING.

Heden ontvingen wij het treurig berigt, dat onze associé, de Heer F. *Dümmler*, op den 30sten Sept. jl., te Keulen is overleden.

DUMMLER EN Co.

BATAVIA 19 *November* 1858. (3408)

VENDUTIE

op Donderdag den 25 November 1858,
voor het Commissiehuis van
JOHN PRYCE & CO.,

van diverse Lijnwaden, **180 Picols zuivere KLAPPEROLIE** in kleine kavelingen, **150 Vaatjes GRASBOTER**, Portwijn, 300 Kistjes Engelsche Zeep, **68 MARMEREN TAFELBLADEN, 2 Kisten fraai SPEELGOED** in kleine kavelingen, witte en gekleurde Eetserviesen en Waschstellen van Engelsch Aardewerk, eene ijzeren Pomp, enz. enz. (3432)

OP DE VENDUTIE

van Donderdag den 25 November 1858.
zal worden verkocht,
een voor de dienst afgekeurd,
RECHERCHE VAARTUIG (KOLEK)

(3412) JOHN PRYCE EN Co.

Op de Vendutie

van Donderdag den 25 November 1858,
zullen worden verkocht:

7 balen Adrianopel roode CHITSEN.
2 " " " DOEKEN.
1 " Batiek DOEKEN en SARONGS.

150 picols **Koffij**, 30 kistjes Champagne, een groote partij GLASWERK, waaronder WATERGLAZEN, VINGERGLAZEN, KARAFFEN, BOTERVLOOTJES, ZOUTVAATJES enz. enz.

Verder een factuurtje fraaije Engelsche Dolkmessen en 4 Jeux de tonneaux.

(3460) JOHN PRYCE & Co.

VENDUTIE

Donderdag, 25 November 1858.
Voor een Huis op ***Batoe-Toelies***, door
VAN SLOOTEN, MORGAN & CO.,

van Tafel en Hanglampen, Spiegels en Schilderijen, Tafels, Stoelen, Kasten, Ledikanten, Glas- en Aardewerk, voorts: nog Rijtuigen, waaronder een nieuwe elegante Handchais, Bendies, 2 Spannen Wagenpaarden, Bendiepaarden, Tuigen, etc. (3416)

HOUT-VENDUTIE.

Op Vrijdag den 26 November 1858,
op het Heemradenplein, door
JOHN PRYCE & CO.,
van zware

DJATTIEHOUTEN BALKEN
en
Doodkistplanken.

(3414)

VENDUTIE

Vrijdag 26 November 1858,
voor het Commissiehuis van
VAN SLOOTEN, MORGAN & CO.,

Van diverse Lijnwaden, Schrijfbehoeftens, Glaswerk, Lampen, Waterleggers, Java Koffij, en circa 5000 Kilogram Geelkoper. Afkomstig van het Ned. Schip **Karel Henricus.** (3417)

OP DE VENDUTIE

van Vrijdag 26 dezer zullen almede worden verkocht:

12 Zingende Kanarievogels.

(3453) VAN SLOOTEN, MORGAN EN Co.

Op de Vendutie

van Vrijdag 26 dezer,
zullen almede worden verkocht:

EEN COMPLETE WAGENVERHUURDERIJ,

staande op het **Molenvliet**, bestaande uit een **opstal, vijf rijtuigen, 24 paarden, tuigen,** etc.
Nadere informatiën te bekomen bij

(3427) VAN SLOOTEN, MORGAN EN Co.

OP DE VENDUTIE

Van Vrijdag 26 dezer

zullen al mede worden verkocht, gezette ***Brillanten*** en ***Diamanten*** en ***Staafgoud.***

(3418) VAN SLOOTEN, MORGAN & Co.

VENDUTIE

Op Maandag, 29 November 1858
wegens vertrek:
ten huize van den WelEdelgestrengen heer
JANSEN HOOIJMAN,
naast de Willemskerk,
door JOHN PRYCE & CO.

van een goed geconserveerden Inboedel, waaronder: **2 fraaije massief mahoniehouten Kasten,** een dito **Spiegelkast** en eene dito **Console met spiegel, groote Martavanen, enz.** (3459)

Hout-Vendutie te Cheribo[n]

Op Maandag den 29 dezer,

zullen de ondergeteekenden op publieke veiling v[er]koopen:

Eene aanzienlijke partij Djattiehouten Balken, [van] groote en kleine dimensiën.

CHERIBON, 17 *November* 1858. BLOK & RUZE[…]

VENDUTIE

Op Maandag, den 29 November 18[58,]
voor het Commissiehuis van
CASSALETTE & CO.

Van eene groote partij IJzerwerk: als kisten [tim]mermansgereedschappen, Zagen, Beitels, Vijlen, Ham[…] Nijptangen, Bijlen, Passers, Schroevendraaijers, W[in]kelhaken, Harken, Schoffels, Heggescharen, fijne [ta]felmessen en Vorken, Knip en Dolkmessen, Penneme[ssen,] Scharen, Scharnieren, Wagensleutels, enz. enz.

Verder een factuur fraaije Fransche Spiegels, S[…]derijen, 50 pn. Eng. Lampen, Gibus- en Casto[r]hoeden, Dames hoeden, Robes, gemaakte kleeren, […]lour, Zijden- en Glacé handschoenen, Zijden zakdoe[ken,] Popilenes, Borduurwol, Parapluies, Kindersokken, […]celeinen bloempotten, Glaswerk, Kantoorlampen, […]der speelgoed, enz.

Verder 200 vaatjes puike Boter, provisien in […]

en

Kortelings met het Nederl. schip Zeevaart van J[…] alhier aangebragte:

75 BALIES CONNOMON &
100 JAP. HAMMEN.

VENDUTIE

op Dingsdag, den 30 November 18[58,]
wegens vertrek:
ten huize van den WelEdelen Heer R. SMI[…]
op *Tanabang*,
door **JOHN PRYCE & Co.,**

van een ***fraaijen*** en ***goed geconserveerden boedel***, bestaande uit: **massief mahoniehou[ten] Ameublementen** met **marokijn** en **paar[de]haar** bekleed, Tafels en Consoles met **marm[eren] bladen**, groote **Buffetten, mahoniehouten** […]ten, **Etagère kasten**, groote **Schutsels**, S[…] tafels, Boekenrekken, **ijzeren en koperen** […]**kanten**, Spiegels, Schilderijen, een Psyché, To[ilet]tafels, Kroon- en Hanglampen,

een PIANO en eene PIANINO voor [het] klimaat vervaardigd, een MELODIU[M,]

eene Astronomische Klok,

fraai **Tafel-, Cristal-** en **Glaswerk, Zilver-** [en] **Pleetwerk,** Japansche **Martavanen**, enz.

verder:

van een **Palankijn**, een **Mylord** en een **Bendij**, **4 span** goed loopende **wagenpaarden,**

2 Bendijpaarden, eene

SYDNEY MERRIE
en
eene Melkgevende Koe

zoomede Tuigen en Zadels, Keukengereedschapp[en,] een partij **Houtwerken.**

Zondag te voren voor een ieder te bezigtig[en.]

Vendutie

Op Woensdag, den 1 December 18[58,]
Voor het commissiehuis van
JOHN PRYCE & CO.
à 4 pCt. Vendusalaris,
van diverse Negotiegoederen
en
1953 Staven IJze[r]
van 2 dm. tot 5 dm. breedte en ½ dm. di[k.]

(3461)

VENDUTIE

Woensdag 1 December 1858,
Wegens vertrek:
voor het woonhuis van den WelEdG. Heer
Mr. DE GROOT,
in de Gang-Chaulan, door
VAN SLOOTEN, MORGAN & CO.

Van eenen netten en wel geconserveerden in[boedel,] bestaande uit: Spiegels en Schilderijen, Hang- en […]lampen; Tafels, Stoelen, Ledikanten, Kasten, eene [ex]presselijk voor dit klimaat vervaardigde pianino, […] Cristal-, Porcelein- en Glaswerk. Voorts nog rijtu[igen,] waaronder eene nieuwe Handchais, een dito […] 4 spannen goedgedresseerde overwalsche Wagen[paar]den, 1 schimmel hardloopend Bendiepaard etc.

THÉATRE FRANÇAIS DE BATAVIA.

Avec la permission de M. le Résident.

VENDREDI, 26 Novembre 1858.

Deuxième représentation du huitième mois de l'abonnement.

NIZZA DE GRENADE,

GRAND OPÉRA EN 4 ACTES, MUSIQUE DE DONIZETTI.

L'entrée des coulisses pendant les représentations et repétitions est expressément interdite.

Le Spectacle commencera à 7 heures et demie précises.

Le Directeur-Gérant,
(3450) VAN KINSBERGEN.

VENDUTIE

te SOEMEDANG. (PREANGER REGENTSCHAPPEN)

Op Donderdag den 2den December e. k.

wegens vertrek:

en huize van den Adsistent Resident aldaar, door

R. PRINS qq.

Van RIJPAARDEN, 32 stuks zeer goede KOEBEESTEN,

een groote en een kleine

REISWAGEN,

Bloemen in potten, waaronder schoone Rozen en Luchtsin, voorts: het Meubilair, een uitmuntende staande Klok, van *Racine*, en verdere inboedel.

De Ondergeteekende belast zich met kommissien.

(3401) R. PRINS qq.

In den loop dezer maand zullen op Vendutie

verkocht worden

TWEE PAKHUIZEN,

gelegen op Bazaar Pisang, nader informatiën bij
(3423) ABEELEN, DENNISON & Co.

OP NIEUW ONTVANGEN EEN FACTUUR

ECHTE ENGELSCHE LAMPEN,

als:

100 Hang-Lampen,
50 paren Tafel-Lampen,
12 » Piano-Lampen,
50 Kantoor-Lampen,
40 Muur-Lampen,
4 Kroonen met 2 Armen.
4 do. » 3 »
4 do. » 4 »
4 do. » 5 »
4 do. » 6 »

verder:

een prachtig assortiment Fransche Spiegels, waarvan de afmetingen zijn als volgt:

2 paren	**van**	**202**	**op 122**	**Centimeters.**
2	**»**	**» 185**	**» 118**	**»**
2	**»**	**» 177**	**» 105**	**»**
2	**»**	**» 160**	**» 95**	**»**
2	**»**	**» 135**	**» 85**	**»**
2	**»**	**» 110**	**» 78**	**»**
2	**»**	**» 100**	**» 65**	**»**

benevens eene belangrijke partij van kleinere dimensiën; Schilderijen enz. enz.
(3456) CASSALETTE & Co.

Pas Ontvangen en Ontpakt:

2 Europesche Vis-à-Vis.

1 Calèche Drowsky.

Tuigen met pleet en koper gemonteerd, Dames-Zadels, enz.
(3455). CASSALETTE EN Co.

Per mail direct van *Parijs* ontvangen:

Een prachtig factuur Bijouterien,

als:

Parures, Armbanden, Broches met Camées, Brillanten, en andere Edelgesteenten, Medaillons, Alliance Ringen, Vesten-, Hemden- en Manchetten Knoopjes, Gouden Potlooden, Gouden en Zilveren Vingerhoeden, Koralen Armbanden, Colliers en Oorringen voor kinderen, Horologie sleutels,

alsmede:

Een factuur keurig en net bewerkt Zilverwerk,

Broodmandjes, Servetten-banden, Salade Lepels en Vorken, Theelepels, Bekers, Rammelaars, Lepels en Vorken voor kinderen.

Bij
ÓLISLAEGER, *Juwelier en Goudsmid, Rijswijk.*
(3411)

Ontvangen per het Nederl. schip *Anna*, eene uitmuntende partij

PROVISIEN EN DRANKEN,

bij

S. B. VAN KLEEFF & CO.,

Passer Pisang en Rijswijk,

waaronder:

Gekookte Hammen in blik.
Puik Rookvleesch.
Malagawijn op halve flesschen.
Jamaica Rum.

Lippen en Keeltjes in stopflesschen, Lijsters, Vinken, Houtsnippen en Goudplevieren in blik.

Extra fijne Genua Olijfolie.
Kalfs Zwezerikken.

Zuur- en Roode Kool in stopflesschen, echte Deventer Koek, enz. enz. (3446)

Ontvangen:

FROMAGE GRUIJÈRE

en

1e kwaliteit Amerikaansch en Europeesch

MEEL.

Steeds verkrijgbaar:

Beste Scheepsbeschuit.

(3462) LEROUX & Co.

IJZEREN KISTEN,

van diverse grootte.

(3442) ABEELEN, DENNISON EN Co.

Imperiales, Cabarellos

en

LONDRES SIGAREN,

in $^1/_5$ **kistjes.**

No. 1 en 2 van 1857 en 1858 en No. 3 Sigaren.

(3441) ABEELEN, DENNISON EN Co.

MODES. ... **CONFECTION.**

de

Mlle. NEPPER,

Rijswijk dans l'ancienne maison de Mme. Coquelin a l'honneur d'annoncer qu'elle vient d'ouvrir son magasin et que les Dames trouveront chez elle un magnifique choix de

Coiffures, Modes, Robes, etc.,

qui se récommandent par leur cachet de distinction, bon goût et de nouveauté. (3451)

THUNG SIONG KIE,

te BUITENZORG.

Pas Ontvangen:

Boter van het Superieure merk, **A. VAN DER LEEUW,** een groot assortiment **Dranken en Provisien, Ketting-Saucijs, Hammen** enz. Uitmuntende **Moderateur-, Hang-, Tafel-, Muur-** en **Billard-Lampen, Blik- en Pleetwerk, Likeur-, Zuur- en Olie- en Azijnstellen.**

Bijzonder fraai Speelgoed.

Witte en geornèerde **Porceleinen Eet- en Thee-Servicsen,** voor 12, 18 en 24 personen, **Puike Manilla sigaren** No. 1 & 2, enz. enz. (3392)

Changement de domicile.

V. THONNERIEUX,

HORLOGER. BIJOUTIER.

prévient le public de *Batavia*, qu'il vient de transférer son magasin dans l'ancien local de Mr. PONS, à côté Mr. G. KOLFF et Co.

De plus, qu'il vient de recevoir une facture de **Montres, Chaines** et **Clefs** de montres. **Sautoirs, Bracelets, Broches, Breloques** etc. etc. (3422)

WAGENVERHUURDERIJ

van P. SCHREUDER, te Buitenzorg.

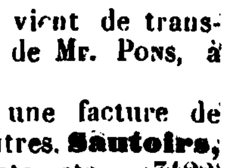

Door meerdere uitbreiding dezer zaak, is hij in staat gesteld op alle aanvragen van **Wagens** en **Paarden**, op de Stations en binnenwegen dezer Afdeeling, met den meesten spoedig gevolg te geven.

Deze inrigting is te meer aan te bevelen voor reizigers, die van **Batavia** aankomende, onmiddelijk naar **Garoet** wenschen doortegaan. (3435)

STADS HERBERG.

De ondergeteekende verwittigdt het publiek, dat er in de **Stads Herberg**, aan de Kleine Loom, gelegenheid bestaat, om **Goederen** of **Brieven**, van of voor aankomende of vertrekkende personen, Scheepsgezagvoerders, etc. etc. in bewaring te nemen, volgens onderstaand tarief:

Voor gewone passagiers goederen, 24 uren, *f* 0,60, langer dan 24 uren, *f* 1,—.

Voor 1 enkele koffer of daarmede gelijk, 24 uren, *f* 0,30, langer dan 24 uren, *f* 0,60.

Voor 1 picol goederen per 2 koelies, 24 uren, *f* 0,60 langer dan 24 uren, *f* 1,—.

Voor 1 brief onverschillig voor welken tijd, *f* 0,30.

De jongste Nieuwsbladen van de plaats zijn **steeds** aanwezig, terwijl **Koffij, Thee** en meerdere **Verversching**en van 's morgens 6, tot 's avonds 6 uren aanwezig zijn.

(3395) L. R. IVERNEL.

Wissels op Holland,

BATAVIA, SAMARANG en SOERABAIJA,

bij

(3463) B. KOPERSMIT EN Co.

---

f 5000.—

Op Eerste Hijpotheek, met twee borgen.

Adres,

(3468) MR. HOFMEIJR.

Wordt gevraagd:

f 200,000.—

Op Eerste Hijpotheek, met twee soliede borgen.

Adres

(3469) MR. HOFMEIJR.

IEMAND naar de **KAAP DE GOEDE HOOP** wenschende te vertrekken, verzoekt daartoe passage.

Adres Bureau *Java-Bode.* (3440)

Wordt Gevraagd,

op eene der Suikerfabrieken in den Oosthoek van Java, een Werktuigkundige die voldoende bewijzen van bekwaamheid kan overleggen. Voornamelijk zal regard geslagen worden op diegene, die reeds eenige jaren op zulk eene onderneming is werkzaam geweest, de werking der luchtledige toestellen grondig verstaat en geheel bekend is met het suikerkoken.

Het salaris aan deze betrekking verbonden zal **3, 4 à 500 Rec.** bedragen naar bekwaamheden.

Belanghebbenden gelieven zich (franco) te adresseeren aan de firma **Baijer & Co**, te Soerabaija.

SOERABAYA, 16 *November* 1858. (3405)

WORDT GEVRAAGD,

Een BOEKHOUDER.

Adres **LANGE & Co.** onder letter ***B.*** (3410)

IEMAND met **Machinerie** bekend, voorzien van goede getuigschriften der voornaamste Nederlandsche Fabrieken, zag zich gaarne op eene ***Suikerfabriek*** of andere industriële onderneming geplaatst.

Adres: G. KOLFF EN Co.
Batavia (3429)

LOGE DE STER IN HET OOSTEN

Receptie in den MEESTERGRAAD,

op Donderdag den 25 November 1858,

des avonds ten 8 ure.

De 1e Secretaris dier Loge,
H. K. KELLER.

BATAVIA, 19 November 1858. (3400)

AFBRAAK VAN EEN HUIS BIJ DE STADSKERK,

vroeger bewoond door Mevrouw de Weduwe *Munnik*, te bekomen bij

(3437) TAN SAMTIEN qq.

TE KOOP

Eene uitmuntende

7 OCTAAF PIANINO

Adres

(3471) H. M. VAN DORP.

TE KOOP

Twee zeer schoone **Preanger Schimmels**, geschikt voor Rij- en Wagen-paarden. Nog ongedresseerd.

Adres:

(3428) LANGE EN Co.

TE KOOP Een groot Steenen Woonhuis,

met dito bijgebouwen, geschikt voor **Toko, Logement**, etc. alles voor eenen uitgebreiden handel vatbaar, door de daarbij op één Erf aanwezige **Pakhuizen** en **Stallingen**, alles met pannen gedekt, bewoond en toebehoord hebbende aan wijlen den heer **P. Michels**, koopman te *Poerworedjo*, Bagalen.)

Nadere informatien zijn te bekomen bij den Executeur des Boedels

(3439) M. F. SMETS, aldaar.

TE KOOP het **HUIS**

thans bewoond door den heer ***A. de Codrika,*** aan het Koningsplein.

(3464) KLEIJN, *Notaris.*

TE HUUR

een **APPARTEMENT,** compleet en behoorlijk gemeubileerd ten huize van den ondergeteekende op Noordwijk.

(3391) C. DE LAGRACINIÈRE.

TE HUUR een HUIS

gelegen op **Parapattan**, thans bewoond door den heer Mr. Van Gennep, met 1°. December e.k. te aanvaarden, en te bevragen bij

(3393 J. C. VAN CHAMBON.

TE HUUR met primo December, een **HUIS** op *Kebon Sirie,* met

planken vloer, laatst bewoond door Mevr. de Weduwe **Jessen.**

Te bevragen bij

(3396) G. INGRAM.

TE HUUR om met 1ste Maart te aanvaarden, het **LOCAAL** thans geoccupeerd door de heeren *Landberg, Bezoet de Bie* & *Co.*, gelegen op de groote rivier naast de ***Factorij.***

Te bevragen bij

(3449) M. G. JOAKIM.

De ondergeteekende verzoekt beleefdelijk al degenen, die iets te vorderen hebben of verschuldigd zijn, binnen den tijd van **drie** Maanden aangifte te doen, of hun debet aan te zuiveren.

TH. BERNHARD IHNEN.

BATAVIA, 24 *November* 1858. (3437)

Blijkens acte, op den 9 April 1858 No. 48, voor mij Notaris en getuigen gepasseerd, hebben de heeren **Henri Herman Spengler** en **Jacob de Lanoij**, beiden woonende in Japan en **David Schuurman,** voor zijne firma **Haager en Schuurman, Jan Adriaan Stok.** voor zijne firma **B. Kopersmit & Co.,** en **Sebastiaan Jacobus van der Meulen,** de drie laatsten te Batavia woonachtig, zich geassocieerd tot het drijven van handel te Decima op Japan, onder de firma **H. H. Spengler & Co,** gevestigd aldaar, waarvan de beide eerste gererende en de overige kommanditaire Deelgenooten zijn, voor den tijd van twee jaren, aangevangen den 19 Julij 1858.

Geschiedende deze aankondiging in voldoening aan Art. 28 van het Wetboek van Koophandel.

(3399) J. J. MIJNSSEN, *Notaris.*

Hooge Prijzen,

getrokken ten Kantore van C. G. BOONEKAMP *te Rotterdam,*

in de 236e STAATS-LOTERIJ.

No. 15705 de hoogste Prijs van *f* 100000.—
» 156 Prijs van . . . . » 5000.—
» 9950 » » . . . . » 2000.—
» 11878 » » . . . . » 2000.—
» 5905 » » . . . . » 1500.—
» 1651 » » . . . . » 1500.—
» 13560 » » . . . . » 1500.—
» 1677 » » . . . . » 400.—
» 1681 » » . . . . » 400.—

24 Prijzen van *f* 1000 —

zijnde de Prijzen van No. 1651, 1677 en 1681 gevallen **op Nummers in Indië** gedistribueërd door

G. KOLFF & Co. te Batavia,

bij wie ontvangen en te bekomen zijn voor de

237e STAATS-LOTERIJ.

1 HEEL LOT ad *f* 100,—
1 HALF » » » 50,—
1 VIJFDE » » » 20,—

Mede verkrijgbaar bij DE GROOT, KOLFF EN Co. *te Samarang.* (3447)

H. M. van Dorp te Batavia.

Vergulde Schilderijlijsten,

» *Palissanderhouten dito*

van verschillende dimensien.

KANTOORBOEKEN, als:
GROOTBOEK, JOURNAAL, KASBOEK, KOPIJBOEK ENZ.,
in verschillende formaten. (3445)

Boekhandel LANGE & Co.

KANTOORALMANAK *f* **0,25.**
id. opgeplakt „ **0,50.**

(3444)

JAVA-BODE.

H. H. Inteekenaren op bovengenoemd Blad, die geneigd zijn met hun abonnement voor het **Eerste halfjaar 1859** voort te gaan, worden beleefd verzocht, hiervan zoo spoedig mogelijk aan den Ondergeteekende kennis te geven, en hem de gelden daarvoor ***Franco*** toe te zenden, opdat hij in staat gesteld moge worden, de oplage bij tijds te regelen.

Prijs voor het Eerste halfjaar:

voor **Batavia**........................ *f* 12,50.
„ **Java**............................ „ 15,—.
„ **de Buitenbezittingen**........ „ 17,50.
„ **Nederland**.................... „ 22,50.

Brieven ***franco*** aan

den Administrateur,

(3390) H. M. VAN DORP.

De Inteekening en Storting voor dat Blad kan ook geschieden bij **de Groot, Kolff & Co.** en **G. C. T. van Dorp** te ***Samarang*** en **E. Fuhri & Co.** te ***Soerabaija*, Weijermans & Co.** te ***Pasaroean*** en **Blok & Ruzette** te ***Cheribon.***

DE ZALF EN PILLEN VAN HOLLOWAY

een zeer aanbevelenswaardig middel tegen *zweren.* J.. D....., in de Kalverstraat te *Amsterdam* woonachtig, had sedert ruim zeven jaren verouderde zweren aan een been en een zijner armen. Elke behandeling, en alle aangewende zoo uitwendige als inwendige middelen waren te vergeefs. Eindelijk kwam hij tot het besluit de zalf en pillen van Holloway te gebruiken waardoor spoedig de wonden een beter aanzien verkregen, en nadat hij ruim twee maanden in het gebruik derzelven had volhard, was hij geheel genezen en geniet sedert dien tijd de beste gezondheid.

De prijzen dezer Pillen en Zalf zijn als volgt:
Doosjes pillen à *f* 1.— *f* 3.— *f* 5.—.
Potjes zalf à *f* 1.— *f* 3.— *f* 5.—.

Te Banjoemaas bij M. S. Cheriman.
» Poerworedjo » F. Neumann.
» Djocjocarta » Buijn & Co.
» Souracarta » W. Veldman.
» Salatiga » F. Kruthoffer.
» Tagal » Wed. Dort.
» Cheribon » W. Galistan.
» Cheribon » M. Blok.
» Samarang » H. L. de Lyon, de Groot, Kolf, & Co. en bij

De hoofdagenten Soesman & Co. (3443)

Boekhandel van H. M. VAN DORP, te Batavia.

Kantoor-Almanak 1859 *f* **—.50,** opgepl. *f* **1.—**
Kantoor- en Zak-Agenda 1859 . . . „ **5.—**
Almanach d'Illustration 1859 . . . „ **2.—**
„ **Prophétique** „ . . . . „ **2.—**
„ **Comique** „ . . . . „ **2.—**

(3397)

Supra fijne Engelsche

ZAK- EN PENNEMESSEN,- BORDUUR- EN NAGELSCHAARTJES.

Te bekomen bij

H. M. VAN DORP.

BATAVIA. 1858. (3302)

Houders van Cognossementen over

V B 101/103. 3 collis Manufacturen & „None," 7 ANKERS.

Afgeladen te Glasgow, door **George Blair,** in het Eng. schip **»PALMERSTON,"** Kapt. **James Peters,** gelieve nzich bekend te stellen bij

de Agenten,

(3406) MARTIN, DYCE EN Co.

HET STOOMSCHIP BANDA,
Kapt. A. G. BOSCH,

zal op **Vrijdag den 26sten dezer**

via Samarang naar Soerabaija

vertrekken.

Nadere informatien bij

W. CORES DE VRIES.

BATAVIA, 24 November 1858. (3452)

Passage naar Rotterdam

wordt aangeboden met het Nederlandsch Schip

TWEE GEZUSTERS,

kapt. **P. KEUZEKAMP.**

Deze bodem is allerkeurigst ingerigt, voert een geëxamineerden scheepsdoctor, en biedt voor passagiers verder alle mogelijke gerievelijkheden aan.

Het vertrek van dit schip is bepaald op den 25sten December e. k.

Nadere informatiën zijn te bekomen bij

de Agenten

3407) B. KOPERSMIT EN Co.

Passage naar Rotterdam

wordt aangeboden met het Ned. Schip **MAARTEN VAN ROSSEM,** gevoerd door kapt. **P. F. RIJKE**, hetwelk uitmuntend is ingerigt en uitgerust voor overvoer van **Passagiers,** zijnde er een geëxamineerde Doctor aan boord. Het vertrek van hier bepaald tegen **ultimo** dezer maand.

Adres bij den *Gezagvoerder* in het Marine Hôtel en

de Agenten

(3423) HAAGER & SCHUURMAN.

Passage naar Soerabaija

wordt aangeboden met het Nederlandsch Schip

KONING WILLEM III,

Gezagvoerder **H. H. ZEYLSTRA**.

Deze bodem zal tegen het einde dezer maand trekken.

Nadere inlichtingen bij

De Agenten

(3398). B. VAN LEEUWEN EN Co.

PASSAGE EN VRACHT NAAR TJILATJAP

met de Ned. Schepen

KONING EN VADERLAND,

Kapt. **B. A. T. van Bruggen**

en

H. LIDUINA, Kapt. **A. van Bri...**

zullende beiden in den loop der volgende week ...waarts zeilen.

Adres bij *de Agenten,*

(3433) DE WEERDT RUIJL EN Co.

BATAVIA.

De Javasche-Courant van heden bevat de ov... eenkomst tusschen Nederland en Wurtemberg, op d... 8sten Mei 1858, door de wederzijdsche gevolmagtig... te Frankfort gesloten, tot regeling der voorwaard... waarop de Consulaire agenten van laatstgenoemd ... in de voornaamste havens der Nederlandsche over... sche bezittingen zullen worden toegelaten.

— Den 21sten dezer, is het dochtertje van den inla... *Kia-ie,* handelaar in de kampong *Doeri* woonachtig, ... wijl hij zich van huis verwijderd had, in den slok... gevallen en verdronken.

— Naar wij vernemen, zal eerstdaags, door de zang... en de muzyk van het te Weltevreden in garnizoen ... gende 10de bataillon infanterie, een concert we... gegeven, welks opbrengst ten voordeele zal strek... van de verminkten bij de Djambische expeditie.

— Men schrijft ons van *Macasser*, dd. 14 Novemb... De Heer *G. P. K.*, onlangs eene jagtpartij bijw... nende, had het ongeluk, door het onverwachts afga... van zijn geweer, zichzelven den dood te berokkene...

— Eenige javaansche militairen van *Segiri* zijn, ... eenige dagen, gedeserteerd en hebben zich naar *Bo...* begeven. De reden hiervan is tot heden onbekend.

— Van Timor Koepang wordt ons, onder dagteeke... van 23 October, geschreven:

Den 11den October kwam alhier ter reede eene sl... met zes personen, bestaande uit den gezagvoerder en ... mindere schepelingen van het, op den 28sten Septem... jl., in de Torres Straat verlatene, fransche bark... *Pauline et Victoire* van Bordeaux.

Twee dagen daarna kwam eene tweede sloep ... den opperstuurman, den 2den stuurman en vier mi... dere schepelingen van bovengemeld vaartuig aan.

De aanleiding tot het verlaten van het vaartui... de volgende:

De *Pauline et Victoire*, den 26sten Augustus, v... Melbourn vertrokken, geraakte, den 27sten Septemb... in de Torres Straat op de passage, *Bligh's Fare...* genaamd, op eene zandbank, waarvan zij weder v... kwam. De gezagvoerder ging hierop, 4 eenigle schepe... len ten Noorden van Malgrave eiland, ten anker ... zond den opperstuurman met vijf man der equip... om eene peiling te bewerkstelligen, daar de omstre... dier plaatse gevaarlijk is, ten einde daarna zonder vr... voor ongelukken weder onder zeil te kunnen gaan.

De gezagvoerder bleef alzoo met slechts vijf ... aan boord, die spoedig daarop gingen schaften, terw... eerstgenoemde in zijn kajuit zijn journaal bijschr... Kort hierop kwam de hofmeester hem berigten, ... eenige zwarte lieden van de omliggende eilanden ... zijde van het schip waren gekomen. De gezagvoe... gaf last, geen hunner aan boord toe te laten en ... onmiddelijk ze'f zijne kajuit, om dit tegen te gaan; ... hij echter op het dek kwam, waren de zwarten re... overgekomen; toen hij ze wilde wegjagen, grepen ... hem bij de keel, sloegen hem met stukken hout ... knuppels en bragten hem acht verschillende wo... toe op het hoofd en aangezigt, zoodat hij aan de ... zijde verscheidene tanden verloor en nog vele an... los in den mond had staan. Na om hulp te hel... geroepen, viel hij, door het groote bloedverlies, ... wusteloos op het dek neder. De vijf overgeble... manschappen schoten ter hulp toe, doch de zwar... boden wederstand, zoodat zij met geweld van het ... werden verdreven. Hierbij bekwamen eenigen der ... sten zware wonden en vielen er van hunne zijde ... dooden, terwijl de overigen zich door zwemmen re... De aan boord gekomen zwarten waren zeven in ... tal, doch later kwam er nog eene praauw met vee... koppen; deze menschen zijn, volgens verklaring ... den gezagvoerder, van de kust van Guinea afkoms... en hebben zich hier op de eilanden gevestigd.

EERSTE BIJVOEGSEL
behoorende bij den
JAVA-BODE,
van Woensdag, 24 November 1858, No. 94.

Omstreeks een half uur na het hier vermelde, zag equipage, dat er op nieuw 18 à 20 praauwen met rten in aantogt waren, naar gissing met een 150 koppen bemand. Niet wetende hoe zich te verdeen, besloten zij, na kort beraad, het schip te veren, en volvoerden dit voornemen, den bewusteloos erliggenden gezagvoerder, de scheepspapieren en de odige levensmiddelen, medenemende.

e eerste stuurman met zijne bij zich hebbenmanschappen werd op zee ontmoet; het gebeurde rd hen medegedeeld en de levensmiddelen en kleeen met hem gedeeld. Hierop werd naar Timor koers eld, als wanneer men bemerkte, dat de hofmeester geten had, een klein kistje van den gezagvoerder, 2600 pond sterling inhield, mede te nemen.

e gezagvoerder bleef nog steeds buiten kennis en t zich, na het bekomen der wonden, volstrekt niets er te herinneren. Men hield zyne wonden, ter voorming van verslimmering, tot aan Koepang met zeeter nat, dewijl er geene medecijnen of zwachtels verbinding voorhanden waren. Eerst den derden na het verlaten van het schip, kwam de gezagrder weder tot zijne kennis.

a, 12½ etmalen kwamen de gezagvoerder, en na malen de stuurman alhier behouden aan en vertken, den 19den October, met het engelsche barkp *Bella Vista*, gezagvoerder Limmix, naar Mauritius, einde van daar hunne verdere bestemming, zijnde deaux, te bereiken.

it ongeval is hoofdzakelijk aan onvoorzigtigheid te en; had toch de gezagvoerder, wien de onveiligheid plaats bekend was, beter gewaakt, dat er geene rten aan boord waren gekomen, alsdan had het eurde nooit plaats gegrepen. De gezagvoerder bedan trouwens ook, dat hij zijne onoplettendheid r had moeten betalen.

ij wenschen, dat dit voorval anderen schepen, die deze hoogte ten anker komen of ze voorbijzeilen, waarschuwing moge strekken en hun de meeste rzigtigheid aanbevelen, ten einde zich voor dergeongelukken te vrijwaren.

Een onzer vrienden, die de laatste hofreis naar Jedo t mede gemaakt, schrijft ons dienaangaande nog het ende.

ij hebben 3 maanden in Jedo vertoefd en die stad alle rigtingen doorkruist en gezien. Jedo is enorm t. Als ik op het plateau van ons huis kwam, kon een horizon zien, maar alleen eene zee van daken. straten zijn ongewoon breed en lang, en buitengen zindelijk. De huizen hebben ook een goed aan. Onze reis naar Jedo duurde 40 dagen; onze teogt 35. Japan is een prachtig rijk en een geheel in uur gebragt land. Vier en vijf groote steden of en trokken wij elk uur door en een massa dorpen ebuchten zagen wij, aan weerszijde van den weg, liggen. De bevolking, die zeer goed gekleed is, er sterk en gezond uit, en mooije, beeldschoone jes zagen wij bij de vleet. Jammer, dat onze bering en de staatsie, waarmede wij reisden, ons ben naauwer liaisons met de schoonen aan te knooen al ons genot zich bij een aanschouwen in de e moest bepalen.

---

atavia. In ons nummer van 20 dezer, is gemeld, als maatregelen van voorzorg, drie compagnieën terie naar *Pamanoekan* waren gezonden, tot onderking van onrustige bewegingen onder de bevolking *dramaijoe*.

ij kunnen thans mededeelen, dat de sedert omtrent zaak bij de Regering ontvangen berigten, van zeer stellenden aard zijn, en het vermoeden wettigen, de eerste tijdingen niet vrij van overdrijving zijn est.

t is dan ook, tot nog toe, gelukkig niet noodig eest tot strenge maatregelen over te gaan en, zonder orziene bijkomende omstandigheden, zal dit ook niet noodig worden.

Na de aanstelling door het Nederlandsche Indisch ernement van een nieuwen sulthan van *Lingga*, en onderhoorigheden, eigerde de Panglima besar het landschap *Reteh*, ten Zuid-Oosten van *Indragiri* en, zich aan den nieuw benoemden sulthan te onderpen, niettegenstaande de inheemsche bevolking van landschap niets liever wenschte, dan zich aan dien te sluiten en in vrede te leven.

werd door Panglima en zijne aanhangers (meest gewezen zeeroovers en ander slecht volk) gedwonom gemeene zaak met hen te maken, en aan veringen te werken, ten koste der bearbeiding hunladangs.

owel het belang der vorsten van *Lingga* en *Riouw* e waardigheid van het Nederlandsch Indisch gounent vorderden, deszelfs getrouwe vasallen te ermen en paal en perk te stellen aan de aanmaen het verzet dezer vreemde indringers.

r allerlei uitvlugten trachtte de Panglima steeds bepaalde verklaring zijner voornemens, en eene oeting met de zendelingen van het bestuur te ijken. Nadat eene laatste poging, om hem op eene elijke wijze tot het besef zijner verpligtingen te en, zonder gevolg was geb'even, en toen hij steeds ging zich te versterken, werd tot eene expeditie ten, welke, volgens de onlangs van *Riouw* ontene voorloopige berigten, met eenen gunstigen uits bekroond.

elve bestond uit Z. M. stoomschip *Soembing*, comnt luitenant-ter-zee 1ste klasse *A. J. Kroeff* en schoenerbrik *Padang*, benevens een 25tal milii, uit het garnizoen te *Riouw*, onder den 1sten ant *M. N. Driessen*.

tegenstaande de ongunstige gesteldheid van het aanhoudend slecht weder en eene hardnekkige verdediging zijn, den 7den November, de versterkingen van den Panglima stormenderhand ingenomen, waarbij meer dan 70 Illanos, waaronder de Panglima besar zelf sneuvelden, terwijl een vijftigtal hunner de vlugt namen in de uitgestrekte moerassen achter de bentings gelegen. 24 stukken geschut, 25 lillas en eene menigte van draagbare wapenen enz. vielen den onzen in handen. Het verlies aan onze zijde bedroeg 17 gekwetsten, waaronder twee officieren, de luitenants-ter-zee *Scholten van Aschat* en *Tindal*, die ligte wonden bekwamen, en van de hulptroepen (Boeginezen) 4 dooden en eenige gewonden.

Den 12den November kwam Z. M. stoomschip *Soembing* ter reede van *Riouw* terug, medebrengende de gekwetsten, waarvan 4 aan hunne wonden waren overleden, en voorts 17 gevangenen, waarna die bodem den volgenden dag naar *Reteh* terugkeerde, om, na de geheele slechting der bentings, te trachten, de nog gevlugte Illanos in handen te krijgen of geheel te verdrijven.

Pekalongan. Op den 5den November jl., ontstond in de suikerfabriek *Sigaijoong*, behoorende tot het land *Simbang*, brand, aan de westzijde van het kookhuis, bij het fournuis van de afkookbatterij.

Ongeveer de helft van het dak van het gebouw is beschadigd of verbrand, en de machineriën hebben eenigzins geleden.

De brand moet worden toegeschreven van onvoorzigtigheid van de stokers.

De schade wordt begroot op *f* 7000.

— Op den 8sten October, werd te *Palembang* van *Lahat* de tijding ontvangen, dat de doessons *Djatti* en *Slawé*, beiden in de *Goemaij-ocloe* en niet ver van *Lahat* gelegen, waren overrompeld en bezet door 500 kwaadwilligen uit de *Goemaij marga's*, gewapend met ongeveer 200 geweren.

Nadat de vijand nog, in den nacht van den 15den op den 16den dier maand, de hangbrug over de *Lematang*-rivier nabij *Lahat* had afgebroken, rukte op de 17den daaraanvolgende eene kolonne, sterk plus minus 225 man, onder bevel van den luitenant-kolonel militairen commandant van *Palembang*, *W. Lammerée*, van *Lahat* langs drie verschillende wegen naar de doesson *Djattie* op.

Te 8 uren in den morgen van dienzelfden dag, had de gecombineerde aanval op die doesson plaats, welke ongeveer drie en een half uur duurde.

De vijand verdedigde zich hardnekkig en sloeg herhaalde stormen af, met het gevolg, dat onze troepen, na een verlies van 4 dooden en 25 gekwetsten, (waaronder de kapitein der artillerie *Coostermans*, die aan de gevolgen zijner wonden is overleden), te hebben geleden, van den verderen aanslag op die buitengemeen versterkte en hardnekkig verdedigde doesson moesten afzien.

De kolonne trok terug naar de op ¾ paal van *Djatti* gelegene verlatene doesson *Slawé*, ten einde de, door den luitenant-kolonel *Lammerée* van *Tebing-tinggi* ontbodene, 2 metalen tweeponders op veld-affuit met derzelver munitie en bediening, benevens de te *Boengamaas* in het district *Kikim* gedetacheerde kolonne af te wachten, en daarna den aanval te hernieuwen.

De berigten omtrent dezen mislukten aanslag ontvangen, behelzen, onder anderen, dat de rebellen, die zich in de doesson *Djatti* hebben verschanst, ongeveer 1200 man sterk en voorzien waren van plus minus 250 vuurwapenen, welke men giste uit de *Passumah* landen herkomstig te zijn.

Nadat het aangevraagde geschut, geëscorteerd door het te *Boengamaas* gestationeerde detachement, te *Slawé* was aangebragt, rukte op den 25sten October des ochtens te half vijf uren, de luitenant kolonel *Lammerée* naar de doesson *Djatti* op, met eene kolonne sterk 9 officieren en plus minus 260 onder-officieren en manschappen, waaronder eenige artilleristen tot bediening der 2 kanonnen en 2 handmortieren.

Te half acht uren waren de noodige aanstalten en voorbereidingen tot den aanval gemaakt en opende de mortierbatterij, op plus minus 500 passen opgesteld, haar vuur.

De tweeponders rukten middelerwijl, zoo bedekt mogelijk, voorwaarts, om de versterking te enfileren en de zich in eene langs de bamboe,doeri bewerkstelligde ingraving genesteld hebbende vijanden te verontrusten en te beschieten.

Hardnekkig was het vuur der verdedigers en te vergeefs trachtte men van onze zijde bres te schieten.

De doesson op eene andere plaats met geschut te beschieten was ondoenlijk, dewijl de groote weg langs genoemde doesson leidende, tegen de helling van eene bijna 260 voeten hooge steilte, die op sommige plaatsen onder eene helling van 45 graden afdaalt, gelegen is, en op welke hoogte dus slechts infanteristen geplaatst konden worden.

Toen bespeurd werd, dat de uit de 2 pd. batterij gedane kogelschoten weinig of geene uitwerking deden, werd de mortier-batterij de last gezonden, om met lichtkogels te trachten brand te schieten, hetgeen na eenige worpen gelukte.

Er werd nu met de tweeponders, gedekt door een sterk peloton infanteristen, tot op p. m. 60 passen voor de doesson opgerukt en deze op nieuw beschoten, doch een onophoudelijk lilla-vuur uit de doesson, zoowel op de batterij, als op de dekkende troepen, maakte het spoedig noodig deze manoeuvre te staken.

Middelerwijl trok eene versterking troepen naar de vorenbeschreven hoogte, om de daar strijdenden te ondersteunen en, bij het wankelen van den vijand, eenen storm te wagen.

De 1ste luitenants *Tomei*, *van Stuwe* en *Volkerts* deden dan ook dien storm, doch moesten, met verlies van één doode en elf gekwetsten, onder welke laatsten de eerstgemelde officier behoort, terug trekken. De munitie der manschappen werd tot twee malen aangevuld. Toen de overste *Lammerée* van de hoofden, die de kolonne vergezelden, de verzekering erlangde, dat de doesson schier geheel aan de vlammen was opgeofferd en het vijandelijk vuur en de verdediging niet verflaauwden, werd te 12 uren des middags bevel gegeven, om naar *Slawé* terug te trekken.

De noodige maatregelen zijn genomen, om de kwaadwilligen tot hun pligt terug te brengen, de goed gezinde beneden Margas tegen invallen van slecht volk te beschermen en de communicatie met de *Lematang Ilier* te verzekeren.

Amboina. In den morgen van den 9den November, omstreeks half zes uren, deed zich alhier een ligte schok van aardbeving gevoelen, welke spoedig gevolgd werd door heviger schuddingen, die den geheelen voormiddag, bij korte tusschenpoozen, voortduurden. Enkele landsen particuliere gebouwen zijn beschadigd.

Gedurende den namiddag en den nacht, werd geene beweging meer waargenomen, doch den volgenden dag deden zich weder enkele ligte schokken gevoelen.

De meeste schokken gingen, vergezeld van zwaar onderaardsch gedruisch uit de rigting van het zuid-oosten, terwijl de beweging meer verticaal was.

(*Jav. Ct.*)

Samarang, 20 Nov. In den ochtend van den 14den, heeft er in het district *Grogol* een hevige orkaan, gepaard met zwaren regen, gewoed, waardoor 111 inl. woningen, in onderscheidene dessas staande, zijn omgewaaid. Ook de bazar loods te *Boejaran* is daardoor op verschillende plaatsen ingestort.

In de dessa *Doekoen*, werd een 10jarig Inl. knaapje, door het instorten van het dak der ouderlijke woning, zoodanig verpletterd, dat hij onmiddelijk den geest gaf.

(*Sam. Ct.*)

Soerabaija, 13 *November*. Men meldt ons van Grissee, dd. 9 dezer, dat, Maandag avond om 6 uren, bij de kampong *Koeboenson*, een lijk is komen aandrijven, dat door niemand is erkend en reeds tot ontbinding was overgegaan. Hetzelve was in bladen gewikkeld, met een touw om den hals en het linkerbeen verbrijzeld.

(*Soer. Ct.*)

Pasoeroean, 17 Nov. In den middag van den 10den dezer, is de Javaan *Pak Mirah*, terwijl hij in de rivier *Porrong*, op de hoogte van de dessa *Bagoeng*, district *Rawa Poeloe*, No. 1., aan het visschen was, door een kaaiman aangevallen en bij den regter arm gepakt.

Na hem zes wonden toegebragt te hebben, liet het dier zijne prooi los en verdween in de diepte.

Den volgenden morgen is de kaaiman gevangen en zonder vorm van proces afgemaakt.

Pak Mirah is aan de beterende hand.

(*Pass. N. en Adv. bl.*)

LAATSTE BERIGTEN.

Amsterdam, 9 October. Tot heden bestaat tusschen Engeland en Oostenrijk nog eene goede verstandhouding; dit is niet zoo zeer het geval met Frankrijk en Oostenrijk, even zoo min als tusschen Rusland en Oostenrijk. Frankrijk en Rusland staan thans op den meest vriendschappelijken voet, zoo zelf dat de Czaar voornemens is naar Parijs te komen, om keizer Napoleon een bezoek te brengen. Deze laatste tracht den Czaar te bewegen van Parijs naar Londen te gaan, ten einde een verbond tusschen Frankrijk, Engeland en Rusland tot stand moge komen. Mogt dit werkelijk geschieden, als dan zullen de staten van den 2den en 3den rang zich geheel moeten onderwerpen aan al wat door die triple alliantie verlangd wordt.

Parijs, 9 October. De keizer van Rusland heeft besloten, keizer Napoleon te Parijs en koningin Victoria te Londen een bezoek te brengen. Men voorspelt daaruit een drievoudig verbond tusschen Frankrijk, Engeland en Rusland. Prins Napoleon zal, op het laatst dezer maand, naar Algerie vertrekken. Het opperbestuur over die kolonie zal door hem voorloopig, onder den titel van Minister van Algerie en kolonien, worden waargenomen. Men voorziet echter, dat Algerie spoedig tot een onderkoningschap of onderkeizerschap zal verheven worden.

De verstandhouding tusschen Frankrijk en Spanje is op zeer goeden voet. Het laatstgenoemde rijk gaat voort met de verzending van troepen naar Cuba. In Mexico bestaat eene partij, die verlangt, dat dit land weder tot koningrijk, onder het beheer van een Spaanschen prins, worde verheven. Of de Vereenigde-Staten van Noord-Amerika dit zullen gedoogen is ten zeerste aan twijfel onderhevig.

Frankrijk zal Spanje in het bezit van Cuba tegen de Vereenigde-Staten, die het oog op dit eiland gevestigd hebben, handhaven.

De oogst van suiker en tabak is op Cuba zeer gunstig uitgevallen. Luidens een heden uit New-York ontvangen dépêche, zijn de katoen prijzen te New-York, New-Orleans en Mobile weder iets hooger. De handel wordt er over het algemeen levendiger.

Berlijn, 8 October. Een pruissisch blad deelt mede, dat de koning de noodzakelijkheid heeft ingezien, dat de prins van Pruissen zich, tot zijn volkomen herstelling, als regent met het bestuur belaste en naar eigen wil en inzigten handele. De noodige afkondigingen en andere constitutionele maatregelen hiertoe benoodigd, worden spoedig te gemoet gezien. Het is waarschijnlijk, dat de kamers tegen den 20sten dezer, zullen worden bijeen geroepen.

Hamburg, 8 October. Eene nota van het Engelsche bestuur heeft de regering van Hanover uitgenoodigd, zonder uitstel, hare voorwaarden, ten opzigte der afschaffing van alle regten te Stade, aan de Elbe, te doen kennen.

Madrid, 8 October. De uitvaardiging van het hervormings ontwerp op de tarieven der douanen wordt als aanstaande beschouwd.

De publieke fondsen zijn rijzende; belangrijke koopers voor vreemde huizen dragen tot deze stijging bij.

Havre, 9 October. De berigten uit Amerika tot 24 September loopende, zijn onbelangrijk. Een brief uit Trinity-Baai deelt mede, dat de telegrafische seinen van Valentia op nieuw onverstaanbaar zijn geworden.

Londen, 9 October. De *Weener Gazette* behelst een besluit, waarbij allen Oostenrijkschen onderdanen de verpligting wordt opgelegd, om van hun 21ste tot hun 27ste jaar in het leger te dienen. Er wordt geene uitzondering, ten gunste van aanzienlijke geboorte, gemaakt,

De vrijzinnige politiek, door welke de onderkoning van Lombardije, sinds de laatste twee jaren, getracht heeft, zich de harten der Italiaansche onderdanen van Oostenrijk te winnen, schijnt in Weenen niet gunstig opgenomen te zijn. Men wil, dat de onderkoning dienvolgens aftreden en zich met der woon in Belgie vestigen zal.

— *Omar-Pacha* ondervindt groote moeijelijkheden, om zich in Bagdad staande te houden en de Porte moet voornemens zijn, hem meerdere troepen toe te zenden.

— De commissie voor de regeling der grenzen van Montenegro heeft besloten, aan de Montenegrijnen het grondgebied van Grahovo af te staan, doch geweigerd hun een haven in de Adriatische zee toe te kennen, terwijl andere punten onbeslist gebleven zijn.

— Tijdingen uit Constantinopel melden, dat ernstige onlusten op Candia zijn uitgebroken, en dat de ministers, na beraadslaging met de ambassadeurs der Vereenige magten, de zaak van zulk een gewigt beschouwd hebben, dat zij besloten zijn, voldoende troepen naar Candia te zenden, om daar de rust te herstellen.

— Lord Russell heeft geweigerd, zich met een portefeuille te belasten, maar beloofd Lord Derby in zijne hervormings plannen te zullen bijstaan.

NEDERLAND.

(*Particuliere Correspondentie*).

In de laatste dagen der vorige maand is de grond gelegd voor eene andere gemeenschap: op zedelijk, op letterkundig gebied. Na het schoolfeest, dat ongeveer twaalfduizend scholieren van de onderscheidene inrigtingen van middelbaar en lager onderwijs te Brussel bijeen bragt, om daar voor den koning de revue te passeren, zag men er, de beide laatste Septemberdagen en den eersten October, een aantal wetenschappelijke mannen bijeen, om de grondslagen te bespreken van het litterarisch eigendomsregt. Door ons Gouvernement werd derwaarts afgevaardigd, de rijksarchivaris Bakhuizen van den Brink, een der geleerdste mannen, waarop ons vaderland zich beroemen mag, terwijl de vereeniging van den boekhandel den heer Suringar derwaarts zond. Beiden hebben zich uitstekend van hunne taak gekweten, terwijl ook aan de Nederlandsche wetgeving een vereerend applaudissement ten deel viel, na de mededeeling van den heer Bakhuizen, dat de minister van financien de vrije invoer en circulatie van boekwerken aan de wetgevende magt zou voorstellen. Deze mail zal u wel de uitvoerige verslagen van dat congres doen geworden; voor het geval evenwel, dat gij nieuwsgierig zijt terstond het voornaamste van het daar verhandelde te vernemen, lasschen wij hier de besluiten in, in de laatste vergadering genomen:

» De schrijvers en kunstenaren zullen hun leven lang in het genot zijn van het uitsluitende regt om hun werk openbaar te maken, af te drukken, te verkoopen, te doen verkoopen of ronddeelen, en om dat regt geheel of ten deele af te staan. Dit regt zal den langst levenden echtgenoot zijn leven lang toekomen; en de erfgenamen of regtverkrijgenden van den schrijver of kunstenaar zullen het vijftig jaren lang genieten, te rekenen van het tijdstip, waarop de schrijver of kunstenaar sterft of het regt van den overleden echtgenoot ophoudt."

» Het regt van dengene, die door aankoop eigenaar van een werk geworden is, dient niet zoo lang te duren als dat van de erfgenamen, maar tot dertig jaren te worden beperkt."

» Openlijke voorlezingen, predicatien en wat verder in het openbaar is gesproken, mag noch afzonderlijk, noch als deel van een werk worden uitgegeven, zonder toestemming van den spreker of van zijne vertegenwoordigers. Bij pleitredenen en redevoeringen, die in politieke vergaderingen uitgesproken worden, zal deze toestemming alleen noodig zijn voor de opneming in verzamelingen."

» Het regt van eigendom op den oorspronkelijken tekst bevat ook het regt tot het vertalen, onder de volgende beperkingen: de schrijver zal, na de uitgifte van den oorspronkelijken tekst, tien jaren lang het uitsluitende regt hebben, om zijn werk in andere talen over te zetten, mits hij voor het derde jaar beginne dit regt uit te oefenen. De termijn van tien jaren loopt van den dag af, waarop de vertaling aangekondigd wordt. Indien de schrijver, bij het verstrijken van het derde jaar, geen gebruik van zijn regt heeft gemaakt, zal het door een ieder in onderlinge mededinging, mogen worden uitgeoefend, behalve in het land, alwaar de oorspronkelijke tekst uitgegeven is."

Voorts heeft de voorzitter medegedeeld, dat het gouvernement besloten had, de door het congres aangenomen beginselen tot grondslag voor de te maken wet op den eigendom van voortbrengselen des geestes te nemen, en dat het met dat doel den voorzitter van het congres en de overige leden van zijn bureau met het opstellen van een ontwerp voor zulk eene wet wilde belasten.

Geheel in overeenstemming met het beginsel, dat aan bovengenoemde besluiten ten grond ligt, is het tractaat, dezer dagen tusschen Belgie en Nederland aangegaan — dat intusschen nog aan de wetgevende magt moet worden onderworpen — waarbij de nadruk bepaaldelijk verboden wordt.

Ik kan mij voorstellen, mijn waarde redacteur, dat er een glimlach op uw gelaat komt, wanneer gij zoo leest, dat juist Belgie het land is, waar men nu met zooveel kracht voor den letterkundigen eigendom te velde trekt en van waar de regelen tot handhaving van dat regt zullen uitgaan. Denkt gij ook niet aan Vidocq, die commissaris van politie werd? Geen land toch waar de nadruk op zoo groote schaal werd uitgeoefend als bij onze zuidelijke broeders, en zij juist vormen zich thans tot een comité de salut public! 't Is de regel bij bekeerings-geschiedenissen. Meestal tracht men door overmaat van ijver het verlorene te herstellen.

Zouden wij het ook aan soortgelijke reden moeten toeschrijven, dat het budget van onzen minister van oorlog, oorspronkelijk hooger was dan van zijne voorgangers? De heer van Meurs toch schreef in 1848 eene brochure, waarin hij betoogde, dat ons leger voor eene veel geringere som kon onderhouden worden, en in 1858, zelf minister, legde bij zijn ambtgenooten een ontwerp voor, dat de begrootingen van den baron Forstner van Dambenoy overtrof. De heer van Bosse verzette er zich echter met zooveel kracht tegen, dat de minister van oorlog zijn ontwerp wijzigde, met dit gevolg, dat het nu *f* 20,800 minder schijnt te bedragen dan het budget van 1858, welk verschil nog aanzienlijker zou zijn en *f* 91,738 beloopen zou, indien de fourages niet gestegen waren. Wij spreken van *schijnen*, want, bij de behandeling door de wetgevende magt zal ongetwijfeld blijken, dat ten opzigte der geneeskundige dienst eene afwijking van vroeger gevolgde regelen heeft plaats gehad, waardoor wel het eindcijfer van deze begrooting, maar niet het budget van den staat van zijn geheel verminderd wordt. De minister zal een zwaren strijd hebben te strijden, en het zou wel mogelijk kunnen zijn, dat, bij de aankomst van dezen, de heer van Meurs opgehouden had minister te zijn. Maar ook dan is het nog zoo zeker niet, dat de begrooting van oorlog in het vervolg minder dan *f* 11,509,000, waarop zij voor 1859 geraamd is, bedragen zal. Nu 't is slechts ongeveer één derde van de vermoedelijke som, die uit de Indische baten over 1858 ons zal toevloeijen, welke som op 30 millioen berekend wordt! De *raming* der koloniale baten over 1859 bedraagt natuurlijk minder; zij wordt gesteld op *f* 12,500,000. — Zie hier de berekening, waarop zij berust.

Ontvangsten.

Te verkoopen producten.	*Hoeveelheid picols.*	*Veilingsprijs.*	*Netto opbrengst per picol.*	*Totaal.*
Koffij	900,000	*f* 0,28 pr. ½ N. ℔	*f* 25,67	*f* 23,103,000
Suiker	900,000	35,— » 100 » »	13,34	12,006,000
Tin	80,000	60,— » 50 „ „	64,29	5,143,200
Indigo	5,000	4,— „ ½ „ „	412,79	2,063,950
Thee	10,000	—70 „ ½ „ „	46,05	460,500
Cochenille	500	2, 25 „ ½ „ „	238,09	119,645
Tabak				54,305
Specerijen				1,000,000
				43,950,000
			winst op assurantie	100,000
				f 44,050,000

Uitgaven.

Renten der restantschuld aan de Nederlandsche Handelmaatschappij	*f* 850,000
Aanvulling van het geldelijk te kort in Indië	12,000,000
Diverse koloniale uitgaven	4,400,000
Scheeps- en oorlogs behoeften en goederen van onderscheiden aard, naar Indië te zenden	5,000,000
	21,750,000

	f 44,050,000
	21,750,000
Overschot	*f* 22,300,000
waarvan aan 's Rijks schatkist uit te keeren wegens rente	9,800,000
En voor te behouden ter nadere beschikking	*f* 12,500,000

Waarlijk in vergelijking van dat saldo zijn de kosten van de koloniale administratie hier te lande niet te hoog. Het budget van kolonien beloopt slechts *f* 139, 456, 50 en nog is dat cijfer hooger dan vorige jaren, ten gevolge der voorbereidende maatregelen voor de aanstaande finantiele hervorming ten opzigte der Indische comptabiliteit, waardoor de werkzaamheden aan het departement vermeerderd zijn. Er laten zich intusschen besparingen voorzien. Bij de invoering eener wet tot uitvoering van art. 60 der grondwet, zal de betaling der pensioenen niet meer door de Handelmaatschappij geschieden, en ongeveer *f* 12,000 's jaars bespaard worden, terwijl bovendien de voorgestelde verhooging veel malen overtroffen wordt door eene belangrijke besparing van uitgaven, tot dus verre ten laste der koloniale geldmiddelen gebragt, namelijk, de bezoldiging der agenten van de Nederlandsche Handelmaatschappij te Rotterdam, Dordrecht, Middelburg en Schiedam. Die besparing, waarin de Handelmaatschappij toegestemd heeft, ofschoon zij beweerde, dat de bedoelde uitgave, als onkosten, voortdurend ten laste van den staat moest worden gebragt, bedraagt ruim *f* 40,000 's jaars.

(*Wordt vervolgd*).

BELGIE.

De koning is, den 28sten September, van zijne buitenlandsche reis op het kasteel van Laeken teruggekeerd.

— De Septemberfeesten zijn even als vroegere jaren gevierd. Alleen verdient gemeld te worden, dat de koning bij die gelegenheid eene revue heeft gehouden over de bij de laatste prijsuitdeeling bekroonde leerlingen, op de scholen van middelbaar onderwijs, en op die tot practische opleiding van zekere wetenschappen, alsmede van de athenaea des rijks. Meer dan negenduizend jongelingen namen aan die revue deel.

ENGELAND.

De koninklijke familie bevindt zich nog altijd te Balmoral.

— Gelijk men zich herinneren zal, werd, in het vorige zittingjaar van het Lagerhuis, eene commissie benoemd, belast om de geschiedkundige gronden te onderzoeken, op welke de aanspraken van Hanover op de heffing van den Stadetol berusten, en verder na te gaan in hoe verre deze tol nadeelig is voor den Britschen handel. Deze commissie heeft thans haar rapport uitgebragt en daarin geconcludeerd tot de officiele opzegging van het in 1844 met Hanover gesloten tractaat, waarbij Engeland voor een bepaalden tijd hare goedkeuring aan de heffing van dien tol heeft geschonken, en wel op grond, dat de Stadetol nadeelig is voor den handel en de scheepvaart van Groot-Brittannie.

— Er is in der tijd door het Lagerhuis eene commissie benoemd, belast met een onderzoek naar de doelmatigheid der oprigting van regtbanken van koophandel en het brengen van wijzigingen in het wetboek van koophandel. Die commissie heeft hare taak nog niet voltooid, maar bereids een eerste rapport openbaar gemaakt, waarin, met erkenning dat de meest bevoegde mannen voor het stelsel van genoemde regtbanken zijn, gezegd wordt, dat zij nog tot geene beslissing hoegenaamd in deze gewigtige aangelegenheid gekomen is.

— Het schijnt nu toch zeker te zijn, dat de storing langs den trans-atlantischen telegraaf op wetenschappelijke gronden genoegzaam is toegelicht, om de deskundigen te doen besluiten, dat de oorzaak van geen verontrustenden aard is, en dat de herstelling van den electrieken stroom geene wezenlijke bezwaren zal opleveren.

— Een zekere heer Hall wil de haven van Cherbourg verstoppen. Hij heeft een middel uitgevonden, om die haven en alle andere Fransche havens, met zeer geringe kosten en weinig gevaar, zoodanig te versperren, dat zelfs de kleinste boot haar niet kan verlaten. In een schrijven aan lord Derby, dat de *Advertiser* mededeelt, beweert de heer Hall, dat zijn plan door verscheidene zaakkundigen voortreffelijk is bevonden. Hij biedt zijn geheim gratis aan de administratie aan. en verzoekt slechts, dat de regering er spoedig proeven mede zal nemen.

FRANKRIJK.

Parijs, 6 October. Naauwelijks is de Europesche diplomatie er in mogen slagen, om met vereenigde krachten de aangelegenheden der beide Donau-Vorstendommen, om zoo te spreken, zamen te persen in een vorm van bestuur, die in de toekomst zal blijken, ten eenemale ontoereikend te zijn, of reeds begint de politiek der Westersche mogendheden zich besig te houden met de zaken van Servië.

In alle gedeelten van Turkije beginnen zich meer en meer ongunstige verschijnselen te openbaren. Reeds zijn die verschijnselen door de mogendheden confidentieel in overweging genomen, en van een welonderrigte zijde kan ik u verzekeren, dat zelfs Rusland, in vereeniging met Engeland, betreffende hetgeen in Servië gedaan moet worden, het gevoelen van de Fransche regering heeft ingewonnen, doch dat ons gouvernement zich heeft voorgenomen, zijn besluit dienaangaande afhankelijk te maken van de resultaten van den Servischen landdag, die weldra zal bijeenkomen. De keizer is van oordeel, dat, zoo het daarin tot geen conflict mogt komen, alles voorloopig bij het *statu quo* moet blijven, maar wanneer de leden van den landdag het met elkander oneens zijn, dat men dan nader zal kunnen zien wat er gedaan moet worden. In allen gevallen zullen wij dus moeten afwachten, hoe het met den Servischen landdag afloopt.

Ik kan u nog mededeelen, dat de zoon van Fuad pacha te Parijs blijft en wel in hoedanigheid van gezantschaps-secretaris. Men verwacht hier binnen korten tijd ook nog meer hooge personaadjen. Zoo bij voorb. ziet men de aankomst te gemoet van den bekenden gewezen president der republiek Venezuela, Monagas; maar wat voor de Parijzenaars meer stof tot gesprek zal opleveren, is, dat ook de beroemde Jung Bahadoor voornemens is, op zijn reis naar Engeland, onze stad te bezoeken. Tevens verwachten wij hier den gouverneur van Senegambie, die van zijn verloftijd gebruik wil maken, om onzen minister van kolonien over eenige hoogst belangrijke hervormingen te spreken.

De kolonel Franconnière is te Warschau door den Czaar met de orde van den heiligen Wladimir begiftigd, terwijl de overige officieren, die prins Napoleon begeleid hebben, tot ridders der orde van den heiligen Stanislaus zijn benoemd.

De generaal Goyon is te Rome aangekomen; de Fransche commissaris, de heer Sabattier, zal den 20sten October te Jeddah kunnen zijn.

Het corps diplomatique is *in pleno* bij de huwelijksplegtigheid van den hertog van Malakoff genoodigd.

— De *Moniteur* deelt, in een schrijven uit Lissabon van 30 September, eenige bijzonderheden mede nopens het vergaan van de *Aventin*, toebehoorende aan de maatschappij *des Messageries Impériales*, met dat gevolg, dat met het schip de lading en alle dépêches verloren gingen. Gelukkig zijn de geheele equipagie en alle passagiers, met uitzondering van een Genueesch priester, gered.

Te tien uren 's avonds ontwaarde de kapitein van de *Hermus*, welke boot insgelijks aan genoemde maatschappij toebehoort, op grooten afstand een seinlicht op een vaartuig, dat op de *Hermus* aankwam, zonder van rigting te veranderen. Uit voorzorg wendde daarop de kapitein naar stuurboordszijde, om zijn rood licht te beter te doen zien, en herhaalde deze manoeuvre tot drie malen. Ongelukkiglijk belette de maneschijn, die volgens het getuigenis van de equipage der *Aventin*, de *Hermus* verlichtte, juist te onderscheiden, van welke kleur het licht dier boot was, ten gevolge waarvan de stuurman der *Aventin* tegen de *Hermus* met zulk eene kracht aanliep, dat eerstgenoemde reeds tien minuten daarna zonk, zijnde juist zooveel tijd als noodig was, om alle personen naar de raderkasten te doen vliegen, en van daar op de *Hermus* over te springen, met uitzondering van genoemden priester, die daarin niet slaagde.

Zonder de buitengewone koelbloedigheid en voorzigtigheid van den gezagvoerder der *Hermus*, die, na alles aangewend te hebben, om een tweeden stoot te vermijden, zijn vaartuig vlak op zij der *Aventin* heeft weten te houden, in weerwil van de zware avarij, die zij reeds geleden had, zouden de geheele equipage en alle passagiers in de golven zijn omgekomen.

Wat den kapitein der *Aventin* betrof, deze bleef op zijn vaartuig, tot dat de laatste man het verlaten had; hij verliet het zelfs niet eer, dan toen het reeds zonk en het water zijne voeten begon te bereiken.

Marseille, 6 October. Alhier zijn tijdingen ontvangen uit Constantinopel, loopende tot 29 September. Lord Stratford de Redcliffe heeft den sultan een eigenhandigen brief overhandigd van koningin Victoria, waarin laatstgemelde den Sultan verzoekt de particuliere mededeelingen, die de voormalige gezant hem mogt doen, in overweging te nemen.

De stammen der provincie Bagdad komen nog bij voortduring in opstand. Het leger van Omar Pacha verkeert in een vrij ongunstigen toestand. Zeer vele manschappen komen om, wegens gebrek aan levensmiddelen.

Men verzekerde te Constantinopel, dat de schulden van het paleis tot de helft verminderd waren.

De Shah van Perzie heeft aan Ferruck-Khan drie koeriers gezonden, ten einde hem tot den spoedigen terugkeer naar Teheran aan te sporen. Deze is ten gevolge daarvan den 28sten September vertrokken. Vóór zijn vertrek heeft de Sultan hem vereerd met de Medjidié orde.

Uit Adrianopel wordt van den 24sten September gemeld, dat eene overstrooming der Ardjik in die gewesten ontzettend groote verwoestingen heeft aangerigt. Te Adrianopel zijn 300 huizen weggespoeld. Te Philippopel zijn 500 huizen door den stroom weggesleept en verloren 50 menschen het leven. De schade aan vee en granen wordt alleen reeds op 15 millioen piasters geschat.

DUITSCHLAND.

Men schrijft uit Weenen: De directeur, chef van de enst der russische stoomboot-maatschappij, de heer Noosielski, bevindt zich op dit oogenblik te Triest, van aar hij zich naar Villafranca moet begeven, om bij e oprigting der werven toe te zien. Men verneemt, at de maatschappij het voornemen heeft, een gerelde dienst te vestigen voor Smyrna, Alexandrie n Syrie, en dit zou een gevaarlijke concurrent voor e Oostenrijksche Lloyd zijn. De regtstreeksche dienst sschen Odessa en Triest moet met de grootste zorg ehandeld worden. De maatschappij heeft voor eenige aanden in Engeland tien stoombooten besteld, die oor hare grootte en doelmatige inwendige inrigtingen, olkomen aan de behoeften der reizigers voldoen. Men erneemt ook, dat de maatschappij fransche en engelsche werktuigkundigen in dienst heeft genomen.

SPANJE.

De verschillende partijen in Spanje houden zich ijverig zig met de aanstaande verkiezingen. De absolutische, gematigde en domokratische bladen geven daarbij verholen hun ongenogen te kennen over de willekeuge veranderingen, die, gelijk zij beweren, in de kiezerssten zijn gebragt; zij houden staande dat alle personen, die bekend bestaan als carlistische of republikeinsche voelens te zijn toegedaan, niet op de lijsten voorkomen, iettegenstaande het duidelijk bewezen is, dat zij in de artoe vereischte termen vallen. Een bekend blad heeft eds openlijk eenige van die personen genoemd, terwyl e conservative *Leon Espanol*, zelf zoover gaat van te weren, dat alle ondergeschikte geestelijken in de proentie Guadelajara van de lijsten zijn geschrapt. Het is n de vraag, of het ministerie O'Donnell dit onbeantoord zal laten; in afwachting daarvan houden de progressisten drukke bijeenkomsten, om het met elkander ens te worden over de vraag, welke gedragslijn zij in e gegevene en bij eventueele omstandigheden zullen volen. Op de laatste bijeenkomst bij den heer Olazaga, is besloten tot het houden eener algemeene reunie te adrid van alle kiezers, die tot de progressisten behooen, ten einde in die vergadering een committé te benoeen, hetwelk in last zal hebben, eene lijst van candiaten voor de ophanden zijnde verkiezingen op te maen. De heer Escosura, die daartoe het voorstel deed, af in zijne rede te kennen, dat het ministerie daartoe eene bezwaren zou kunnen opwerpen, zonder zich miner liberaal te toonen dan Bravo-Murillo, die in 1852 ot het houden van eene dergelijke bijeenkomst magtiing verleende.

WEST INDIE.

Uit Curaçao meldt een brief van 24 Aug. het volende: De droogte blijft voortdurend op Curaçao heerchen, waardoor wij schaarschte aan drinkwater hebben. weerwil van langdurige droogte, soms 3 à 4 jaren, edurende welken tijd het weinig regent, van $2^1/_2$ tot palmen, zijn er echter weinig landen, waar het drinkwater op den duur zoo goedkoop is. Dit jaar wordt et putwater verkocht, de emmer van 15 à 18 kan, 4 cents, en het regenwater van 15 à 20 cents.. De maïsoogst is, uithoofde der droogte, slecht uitgevallen; e cochenille daarentegen vrij gunstig. Het is te betrenen, dat men zich niet meer algemeen op Curaçao op e teelt van cochenille toegelegd heeft. Aruba is hierin uraçao ver vooruit. In het voorgaande jaar zijn er eer dan 10,000 pond cochenille op Aruba gewonnen. p Curaçao, Bonaire en Aruba te zamen pl. m. 16,000 ond. Daar in de laatste 3 jaren de aloé tegen meer an 50 c. het pond verkocht is, is men hier begonnen eer uitbreiding aan deze cultuur te geven.

BRITSCH-INDIË.

Singapore, 4 Nov. Wij hebben berigten uit Sarawak ontvangen, tot den 21sten October loopende. Vroeger ebben wij in ons blad medegedeeld, dat kapitein Brooke egen de Sarebas Dyakkers, die weder hinderlijk begonen te worden, was opgetrokken, doch dat zijne hulp roepen niet op de afgesprokene plaats van bijeenkomst waren verschenen en hij bij gevolg onverrigter sake moest rug keeren. Kapitein Brooke trok een tweeden keer egen hen op en, daar zijne bondgenooten nu in grooten etale waren bijeengekomen, was hij in staat, het door em beoogde doel te bereiken. Men heeft ons de volende bijzonderheden nopens deze expeditie medegedeeld. De Sarebas Dyakkers waren sedert eenigen tijd zeer atig geweest, Zij deden togten op de naburige rivieren, snelden de koppen van verscheidene weerlooze personen, en waren de schrik van gansche streken. Bij het vallen van het saizoen, doodden zij de bemanning ener boot, bestaande uit twee mannen en drie vrouwen, het kwam, omstreeks denzelfden tijd, den Resident n Sakarran ter ooren, dat zij bezig waren, eene aanenlijke vloot van groote booten uit te rusten, ten einde n grooten rooftogt te ondernemen. Vele der Sarebas leijers zouden zich, naar gezegd werd, bij hen veregen. Het plan der Dyakkers zou geweest zijn, met booten naar Sarawak te stevenen en, terwijl de oofden met kapitein Brooke onderhandelden, zouden ijne volgelingen den Chineschen bazar aanvallen en en, die hun in den weg stonden, over de kling gen. Welk echter het beäamde doel moge geweest n, het was blijkbaar dat zij iets kwaads in den voerden, te meer daar zij onder de leiding stonn van het hoofd Sagi, een listig jong man van zeer oote geestkracht. Hun plan werd echter spoedig verld. De heer Johnson, resident te Sarabas en Sarak, deed den stouten stap naar Sarabas te gaan en alr een fort te bouwen. Desniettemin verzamelden roovers zich spoedig weder en, op zekeren morgen bij aanbreken van den dag, voer Sagi de rivier af met e vloot van 80 schepen en omstreeks 2000 man en het fort aan, De bezetting hield echter goede wacht ontving hem met de volle lading, het geen hem spoeg de vlugt deed nemen. Daar de Sarebas roovers blijkr voornemens waren, de kusten te verontrusten, beot kapitein Brooke hen voor te komen en hen in n eigen land aantetasten, niettegenstaande de moeijeheden, die zich door den grooten afstand van de zeest en in het bevaren eener ondiepe rivier voordeden. Er werd dus tot een togt op uitgebreide schaal besloten en, op den bepaalden tijd, voegden zich de Residenten van de omliggende streken met hunne volgelingen, bestaande uit Maleijers en Dyakkers, aan de monding der Sarebas rivier, bij kapitein Brooke.

De verzamelde strijdkrachten telden 5000 man in p. m. 300 booten. De rivier was zeer ondiep en men moest de groote oorlogsprauwen achterlaten. Na gedurende twee dagen de rivier Sarebas opgevaren te zijn, ontmoetten de togtgenooten niet een van de Sarebas bende, en had men vooreerst met geene moeijelijkheden te kampen. Den derden dag echter, terwijl de rivier zeer nauw en ondiep was, vond men groote boomstammen, op kleine afstanden van elkander, dwars in haar bed liggen. Een honderd tal mannen met bijlen, door eene gewapende magt aan beide oevers beschermd, werd vooruitgezonden, en met veel moeite gelukte het hun, 40 dezer stammen door te hakken. Dergelijke hinderpalen werden ook verderop gevonden en op gelijke wijze uit den weg geruimd. Den vierden dag kreeg men berigt, dat Sagi de aankomst der expeditie op de oevers der rivier afwachtte, en het knallen der schoten bevestigde weldra deze tijding. Kapitein Brooke drong, met 40 @ 50 goed gewapende mannen, vooruit, maar bevond bij zyne aankomst, dat de vijand reeds het hazepad koos, Sagi met verscheidene bloedverwanten onder de dooden nalatende. Het land der Sarebas roovers werd alsnu van den eenen naar den anderen kant doortrokken, en men stak de dorpen en de oorlogsprauwen, 80 in getal, in brand. De eenigste tegenstand, dien men ondervond, was van het oude hoofd Rentab, dezelfde, die in Februarij 1853 het bevel voerde over de mannen, die den heer *Lee* om het leven bragten. Genoemd hoofd had zich op den top van een hoogen berg versterkt. Kapitein Brooke viel deze sterkte aan, een ligten mortier meenemende, maar, na al zijn kogels verschoten en zijn manschappen door een schootvuur te hebben zien wegmaaijen, gaf kapitein Brooke het bevel tot den aftogt, met het voornemen echter, beter toegerust, terugtekeeren. Niettegenstaande dit ongeval gelooft men nogtans algemeen, dat de expeditie eene goede uitwerking heeft gedaan. Het is de eerste keer, dat een vijand de Sarebas opvoer en de Dyakkers meenden, dat zij, door de onbevaarbaarheid hunner rivier, voor de wedervergelding beveiligd waren, en dezelve straffeloos konden uitloopen, om de kusten te teisteren.

CHINA.

Hongkong, 29 *Oct*. Verschillende geruchten zijn alhier en te *Shanghae* in omloop, omtrent zekere ernstige moeijelijkheden, die zich, met betrekking tot de regeling der tarieven, tusschen Lord Elgin en de keizerlijke commissarissen zouden hebben opgedaan. Men gelooft, dat dezen zich voor verdere instructien naar Peking hebben gewend. Er liep tevens een gerucht, dat, van de zijde der Chinezen, eene verandering in het artikel van het verdrag, betrekkelijk het verblijf te Peking van een engelschen minister verlangd werd. Zeker is het, dat de chinesche handelaren al het mogelijke in het werk hebben gesteld, om de openstelling van eene haven in Manchourie voor den Britschen handel, zooals bij het nieuwe verdrag bepaald is, te beletten. Tenzij deze geruchten waar zijn, is het moeijelijk een andere reden optegeven, waarom de gang van zaken zoude gestoord worden. De heeren Wade en Oliphant en twee officieren werden van de zijde der commissarissen, in het begin dezer maand, tot het nemen van voorbereidende maatregelen en het daarstellen van schikkingen, benoemd. Zij kwamen gedurende eene week bijeen, en de zaken bepaalden zich hierbij. De uitslag dezer bijeenkomsten werd niet aan het publiek medegedeeld en er viel niets verder tusschen de hoofdpersonen voor. Den 23sten dezer bragten de commissarissen eene ceremonieel bezoek bij Lord Elgin, en ontvingen zij den 25sten een tegenbezoek. In den avond van den 25sten zonden de commissarissen per renbode een verslag aan den keizer, waarop het antwoord tegen den 15den November te Shanghae wordt te gemoet gezien. Men vermoedt, dat genoemd verslag betrekking heeft op de op den opium te leggen belasting, of wel op den vrijen invoer van dat artikel; doch ook meer ernstige zaken kunnen in bespreking zijn: de bovenstaande uitleggingen zijn ook trouwens slechts vooronderstellingen.

Eene verwijzing naar Peking zou wel is waar eenig oponthoud in de regeling van de zaken veroorzaken, en op het weder openen van den Canton handel van overwegenden invloed zijn, maar geeft nog geene genoegzame aanleiding om te gelooven, dat het Chineesch bestuur de vervulling der vredesartikelen tracht te ontduiken, zoo als wel eens beweerd wordt. Zulk eene gevolgtrekking wordt echter niet slechts door vreemdelingen, maar ook door de Chinezen van het zuiden gemaakt, die gelooven, dat de keizer geenen vrede met de barbaren wenscht te maken. De diplomatische geheimhouding die ten deze in acht wordt genomen, moet als de oorzaak dezer geruchten beschouwd worden. De rebellen van het noorden zijn weder op de been. Zij zijn van Nanking uitgetrokken en hebben eenige duizenden keizerlijken gedood, en tevens een aantal steden in de provincie Cheh-kiang ingenomen; zij zijn overal overwinnaars in de streken langs de noordelijke oevers van de Yang-tseze.

— Het volgende is eene verkorting van het russisch-chineesch verdrag, naar eene chinesche vertaling:

Artikel 1. Het verdrag waarborgt eeuwige vriendschap.

Artikel 2. Vernietigt het oude handels stelsel en opent nieuwe gemeenschapswegen tusschen de beide landen.

Artikel 3. Stelt chinesche havens voor den russischen handel open, welke laatste de voorregten aan den handel over land verbonden behoudt.

Artikel 4. Ruimt de bestaande belemmeringen in het handeldrijven uit den weg en stel den handel van Rusland op gelijken voet met dien van andere natien.

Artikel 5. Staat het oprigten van consulaten in de vrije havens en het bezoeken derzelven door oorlogschepen toe.

Artikel 6. bepaalt dat voor russische schipbreukelingen en het hun toebehoorende goede zorg gedragen zal worden.

Artikel 7. Bepaalt dat geschillen, die tusschen Chinezen en Russen mogten ontstaan, door tusschenkomst van arbiters van beide natien, zullen worden beslist.

Artikel 8. Verzekert verdraagzaamheid voor de christelijke godsdienst.

Artikel 9. Voorziet in de benoeming van eene commissie ter opname en regeling der grenzen van beide landen.

Artikel 10. Brengt eenige veranderingen in de voorwaarden, waaronder russische studenten vroeger te Peking hun verblijf mogten houden.

Artikel 11. Veroorlooft het gebruik van den gouvernements post voor het overbrengen van dienstbrieven.

Artikel 11. Gelijkstelling met de meest begunstigde natien.

Het verdrag zou binnen 12 maanden van weerszijde bekrachtigd en de Manchou tekst als de geldende worden beschouwd.

— In overeenstemming met de gewone staatkunde zijner natie, schijnt de fransche admiraal de handelingen van de expeditie naar Cochin-China zoo stil mogelijk te houden. Met de *Scotland*, die den 13den October alhier met berigten van Touron, tot den 9den bevorens loopende, aankwam, hebben wij weinig of niets vernomen. Deze geheimhouding wordt echter niet veroorzaakt ten gevolge van iets gewigtigs, dat aldaar volbragt is, en de weinige berigten, die wij ontvingen worden ten volle door tijdingen van Manila bevestigd. De fransche soldaten waren zeer ziekelijk, ten gevolge van de hitte en vochtigheid, en dientengevolge werd het vertrek naar Hué uitgesteld. Eene andere reden voor dat uitstel wordt in den dood van kapitein Labbe, een der drie Ingenieurs, die den togt vergezellen, gevonden. Hij werd door een val van zijn paard gedood, en er is niemand, die zijne plaats kan vervullen. In het bekomen van gidsen en levensmiddelen werden vele moeijelijkheden ondervonden. De laatste werden bijkans geheel van Manila en elders ontvangen. Het leger had zijne positie op het strand te Touron verlaten, om eene andere op eene naburige hoogte te betrekken. De geallieerde magten handelden te land verdedigender, op zee echter aanvallender wijze, en men vermoedde, dat de aanval op de hoofdstad, van den kant der rivier van Hué, die zich op eenigen afstand van Touron in zee stort, zoude plaats vinden.

In den morgen van den 7den October, werden 60 spaansche en fransche soldaten, onder bevel van twee officieren, afgezonden om eenige nieuwe vestingwerken op de bank der rivier te slechten, hetgeen zij, na den ganschen dag te hebben gevochten, ten uitvoer bragten. Verscheidene kanonnen werden door hen vernageld en niet minder dan 40 Annamezen gedood. Er is een voorstel gedaan, om het kruis van het Legioen van Eer aan een Spanjaard, de eenige, die gekwetst werd, te schenken.

De stoomboot *Primauguet* was op eene verkennings reis naar Tonquin gestevend en had een officier van het corps der Genie als mede den Dominicaner zendeling, Manuel Rivas, die de landtaal zeer goed spreekt, aan boord.

Het gouvernement en de particulieren, als indigo-planters beschouwd, en de feitelijke gevolgen, die zich daaruit laten af leiden.

I.

De soorten van gronden voor de indigo-cultuur zijn veelvuldig verschillend en zeer uiteenloopend. De geschikste zijn de ligtst mogelijke zandgronden, waarop deze cultuur het weligst tiert en het meest voortbrengt. Hoe zwaarder de gronden zijn, des te ondoelmatiger zijn zij ook, zoodat klei of zware klei ten eenemale daartoe ongeschikt moet geacht worden en, met de meeste zorg en inspanning, geene of althans geene noemenswaardige resultaten *kan* opleveren, terwijl de bewerking en het onderhoud bovendien met de grootste moeijelijkheden gepaard gaan.

Men denke daarom niet, dat het welslagen dezer cultuur, in Indië, alleen of uitsluitend afhangt van de hoedanigheid van den grond. Ook hierin bewijst de ondervinding, en heeft zij reeds meer dan voldoende bewezen, dat een geschikt klimaat, ja zelfs de warmste luchtstreken, voor deze cultuur een hoofdvereischte is; want, deze zelfde en onloochenbare ondervinding raadplegende, zal men ten duidelijkste ontwaren, dat de indigo-heester, al wordt die op den geschiktsten grond van den aardbodem geteeld en wel verzorgd, al meer en meer kwijnt, of liever steeds trager en minder bladrijk opschiet, al naar mate met dien in eene koeler of kouder luchtstreek overbrengt of aantreft.

Levend water is mede een hoofdvereischte voor deze cultuur gedurende het drooge jaargetijde, zoowel tot besproeijing der velden en tuinen, ten einde den groei zoo veel mogelijk te onderhouden of te bevorderen, als tot het doen van aanplantingen in datzelfde saizoen

Maar de groei, door deze bewatering bevorderd, is niet te vergelijken met dien na het invallen der regens in de maanden November en December, als wanneer men dan eerst eene ware ontwikkeling ontwaart, niet alleen van de indigo-plant, maar ook eene algeheele en algemeene herleving van al hetgeen de grond voortbrengt, even als of de natuur, na zich naauwelijks van hare oude kleurlooze kleederen te hebben ontdaan, plotseling, op nieuw in het helderst groen gewaad uitgedost, te voorschijn treedt.

De particuliere industrie, in de residentie Djokjokarta alleen, levert tegenwoordig even veel indigo voor de Europesche markt op, als geheel Java onder het gebrekkige gouvernements-stelsel.

De planters aldaar huren de gronden nu eerst sedert de uitvaardiging van het nieuwe reglement op de landverhuur, voor twintig jaren, met vooruitzigt op verlenging van den kant des sultans en zijner onderdanen; zij treden dadelijk in de regten van dezen, en betalen daarvoor drie, vier, ja vijfmaal meer, dan het gouvernement voor *zijne* gronden van eene gelijke uitgestrektheid aan landrenten, die toch bijna niet hooger mogelijk zullen kunnen worden opgevoerd, ontvangt.

Hieruit zou men nu de natuurlijke gevolgtrekking moeten maken, dat het gouvernement niet alleen met den particulieren planter *kon* concurreren, maar zelfs dien moest verdringen, doordien het zijn product veel goedkooper moest bekomen, ook almede door het gebruik maken van middelen, die de particulier niet vermag, of *bij magte* is aan te wenden; maar dit is geenszins het geval.

De oningewijde zal zich daarom verwonderen, wanneer hij zal vernemen, dat die natuurlijke gevolgtrekking geen steek houdt, en echter is het zoo, want het gouvernement heeft er slechte rekening bij gemaakt, terwijl de plantende bevolking te gelijker tijd de grootste ellende is te gemoet gegaan, zoo zelfs, dat het gouvernement verpligt is geworden, die cultuur voor het grootste gedeelte in te trekken [1]).

Hierover is reeds genoeg geschreven, en willen wij er niet verder in breedvoerige beschouwingen over treden; men raadplege slechts de geschiedenis. Wij willen ons dus liever bepalen, zoo als wij gezegd hebben, tot eene vergelijking van 's gouvernementswijze van beheer, met die van den particulieren planter.

De particuliere planter werkt geheel anders dan het gouvernement. Dit laatste namelijk doet zijne aanplantingen jaarlijks binnen den korst mogelijken tijd, na het padi-gewas, *in eens.*

De particulier daarentegen gaat niet met overhaasting te werk, maar plant nagenoeg *het geheele jaar door*, en ondervindt zoodoende dat gemak en voordeel, hetwelk het gouvernement mist, dat is: hij heeft nooit gebrek aan tijd, en altijd goede eigene

stekken van de eerste of tweede snede, om ook na gedane aanplantingen daarmede achtervolgens te kunnen inboeten, terwijl bij het gouvernement zoodanige stekken gedurende den tijd van aanplanting nimmer voorhanden kunnen zijn, tenzij het uitsluitend en *minstens* een vijfde der gronden zijner aanplantingen, die bij het einde van ieder padi-jaar moeten verwisseld worden, voor stekken afzondert; anders kan het onmogelijk dan van slechts zeer weinige of slechte, drooge en oude stekken van de derde snede zijner oude afgeschreven velden gebruik maken, die geen particulier zal of wil bezigen. Van hier dat althans vroeger de bevolking der nabijgelegen gouvernements-residentiën, bij massa's, naar de residentie Djojokarta toog, voorzien van de noodige briefjes ter erlanging van stekken.

Het beploegen en bewerken enz. dezer gouvernements-gronden, door eene bevolking, die niet bij wijze van overeenkomst, maar *nolens volens*, nagenoeg zonder betaling, wordt genoodzaakt te werken, en bij die cultures, op last des bestuurs, wordt ingedeeld, geschiedt met niet minder overhaasting en onverschilligheid, en bij gevolg zeer ondoelmatig.

Daarna worden op deze halfbewerkte gronden, op zekere gelijke breedte van ongeveer zes voeten van elkander, zoo mogelijk lange en diepe, evenwijdig loopende gleuven of kalens tot afwatering gegraven, waarvan de aarde gebruikt wordt tot het ophoogen, gelijk maken en verfraaijen van de alsdan tusschen de gleuven gevormde bedden.

Hierop worden nu, langs op ongeveer twee voeten afstands parallel getrokken lijnen, de stekken, ter lengte van vijf duimen, tot op de helft, op een en een half voet afstands van elkander, bij drieën (om zoo veel mogelijk inboetingen te voorkomen) in den grond gestoken.

De bewatering dezer tuinen dient te geschieden, al naarmate de hitte sterk is of niet, terwijl men daarmede tevens, in verband met de hoedanigheid van den grond, vooral zeer omzigtig moet te werk gaan. Is deze, namelijk, ligt of zanderig, dan zal meer of minder water niet schaden; maar is hij zwaarder, dan zal te veel water of eene te langdurige besproeijing door sterfte veel nadeel aan de jonge aanplanting te weeg brengen.

Met de inboetingen — dat wil zeggen, het vervangen van de afgestorven stekken door nieuwe — dient men bij herhaling om den zesden of zevenden dag, na gedane aanplanting, een aanvang te maken, wil men later niet gevaar loopen, of den oogst grootendeels te verliezen, of althans zeer zeker ongelijke en minder productieve tuinen te verkrijgen.

De particulier beploegt bij tusschenruimten van zes, zeven en acht dagen, zijne niet in eens te beplanten gronden wèl, en tot drie malen toe, zoodat die geheel los zijn en zich van alle schadelijke vochten of dampen ontdaan hebben.

Zijne alzoo voortdurend kleine aanplanting, maar met goede en uitgezochte stekken, geschiedt nagenoeg op dezelfde wijze als bij het gouvernement; alleen bij dezen of genen bemerkt men daarin evenwel, ofschoon niets ter zake afdoende, eenig verschil; evenzoo de inboetingen, die bij herhaling, in den kortst mogelijken tijd na gedane aanplanting, met goede gezonde stekken geschiedt.

Zes weken na de voltooijing der eerste aanplantingen, dient men ook met schoonmaken of wieden dier velden of tuinen een begin te maken, maar moet men in den beginne daarmede zeer omzigtig te werk gaan, om de pas wel uitgebotte en zeer teedere plantjes niet te beschadigen, die daardoor anders dadelijk afsterven.

Nu is de aanplanting op dien ouderdom gekomen, dat zij hare ontwikkeling zal te gemoet treden, indien van af dit oogenblik ook vooral zorg wordt gedragen, dat niet alleen het schoonhouden der velden, maar ook, en wel voornamelijk, het diep omwerken der gronden en het gedurig verleggen der bedden met de meeste naauwkeurigheid geschiedt; en dit moet minstens twee malen plaats hebben, alvorens de aanplanting tot eenen ouderdom van vijf maanden, bij gevolg tot rijpheid is gekomen. Maar dit geschiedt bij het gouvernement in geenen deele! Men zorgt daar slechts, dat het oog der voorbijgangers of inspecterenden voldaan worde, en de velden er niet onoogelijk uitzien.

Daarom laat men den grond ongedeerd, en haalt er met den patjol slechts oppervlakkig het gras van af; dit is een ligt en spoedig te verrigten werk.

De grond blijft dus hard, wordt niet uitgelucht of uitgedampt, en de fijne worteltjes willen, doch kunnen zich niet ontwikkelen, en even zoo de plant.

Zoodra heeft niet de indigo-heester zijnen wasdom bereikt, of het bladrijke gedeelte wordt tot zekere hoogte boven den grond er van afgesneden, en bij bossen aan elkander gebonden; het overblijvende of houtachtige gedeelte wordt daarna ook zoo spoedig mogelijk tot op drie of vier duimen boven den grond afgesneden en kan dan tot de beste stekken dienen.

De indigo-bossen worden nu voor het gouvernement, onverschillig hoe ver de afstand ook zij, door menschen [2]) naar de fabriek *gedragen*, en aan den fabriekant overgegeven.

De particulier laadt die op de daarvoor bestemde karren, door buffels of ossen getrokken, en bespaart daardoor veel zwaar en nutteloos werk.

(Wordt vervolgd).

---

1) De heer Bake verklaart en verhaalt ons in eene brochure, in weinige woorden kortaf: „Dat de ingezetenen van het huurland in Djokjokarta, eveneens als in de gouvernements-residentiën, zonder loon een zeker getal dagen voor den Europeschen planter moeten arbeiden, of wel eene bepaalde uitgestrektheid gronds om niet bebouwen, onderhouden en oogsten„; en verder: „Wij schrijven die vermeerderde productie (van den particulier) alleen toe aan het oog van den meester, dat in dergelijke zaken veel scherper ziet, dan dat van den ambtenaar„. Men sla het oog slechts op de welbekende, algemeene welvaart, die er te Djokjokarta, niet alleen onder de grooten, maar ook onder de landbouwende klasse heerscht en onderzoeke dan, of deze is verkregen op de wijze, zoo als de heer Bake verhaalt. Wij zijn afkeerig nutteloos hierover te redekavelen, want wij hebben de overtuiging, dat die heer geheel onbekend is met den toestand van deze industrie in het rijk van Djokjokarta; maar wij willen met hem natuurlijk gaarne de algemeen erkende waarheid beamen, dat het oog van den meester het paard, dat trekken, en de bevolking, die planten moet of wil, vet maakt.

Waar echter wil de heer Bake naar toe? Hij, die het tegenwoordig gouvernements-cultuurstelsel verdedigt, stelt *ten slotte* de vraag: „Zou het niet doenlijk zijn, dat het gouvernement zijn indigo-cultuur aan particuliere fabriekanten afstond, even als dit met de suiker het geval is? Vroeger heeft het gouvernement eigen suikerfabrieken gehad, doch weldra ingezien, dat dit geene rekening geeft„. Maar wist de heer Bake dan niet, zoo als wij later in een noot zullen aantoonen, dat zoodanige indigo-contracten, in den beginne, met de invoering van het cultuurstelsel door den commissaris-generaal van den Bosch, werkelijk bestaan, maar voor het gouvernement en de bevolking de *ellendigste* resultaten opgeleverd hebben, en verlangt hij nu op nieuw, dat het gouvernement die proef herhale?!!

De heer Bake, gelooven wij, kan toch niet bedoelen het afstaan door het gouvernement van zijne indigo-cultuur aan particuliere fabriekanten, *op ongeveer dezelfde wijze*, als in de vorstenlanden Soerakarta en Djokjokarta de contracten tusschen de particulieren als huurders, en de vorsten en andere hoofden als verhuurders worden gesloten; want dan houdt hij op verdediger te zijn, en wordt veeleer een omverwerper van het tegenwoordige gouvernements-cultuurstelsel; maar ook de wijze en het beheer der suiker-cultuur, naar de tegenwoordige contracten, is van geheel anderen oorsprong en aard, dan die, waarop de particuliere huurlanden in beide voormelde residentiën worden beheerd.

2) Het transport van suikerriet en indigo-bladeren, tijdens de eerste contracten, gedurende het bestuur van den commissaris-generaal van den Bosch, met particulieren gesloten, geschiedde evenzoo *alleen* door menschen, zonder eenig voertuig. Het was een ondragelijke last, en afmattend voor de bevolking, die dat, zonder noemenswaardige belooning, als heerendienst moest verrigten.

De gevolgen van zoodanige regeling bleven niet lang achter. Van alle kanten rezen klagten op, en de fabriekanten of particuliere contractanten hadden nooit genoegzaam suikerriet of indigo-bladeren aan de fabriek, om eenigzins met succes te kunnen werken. De bevolking, dien last moede en hem niet langer kunnende torschen, verliep bij massas. Het gouvernement, eindelijk inziende, dat het door zijne bevolking te verliezen, en reeds door deze omstandigheid alleen in het naauw gedreven, weldra niet langer aan zijne verpligtingen als contractant ter eenre, jegens de contractanten ter andere zijde, zou kunnen voldoen, kocht, na overeenkomst, al de indigo-contracten van de particulieren op (ook al op grond van de weinige resultaten, welke die cultuur opleverde, alsmede van de dien ten gevolge niet noemenswaardige belooning der bevolking, van dezen zwaren arbeid) en verdeelde de groote uitgestrektheid dier gronden in kleine perceelen, hetgeen echter andermaal zoo weinig resultaten opleverde, dat het gouvernement zich verpligt zag, deze cultuur allengs voor het grootste gedeelte in te trekken; want, ofschoon het transport toen eenigzins vergemakkelijkt was, bleef het nogtans op dezelfde bezwarende wijze bestaan, terwijl dat van het suikerriet bij wederzijdsche schikking is overgegaan op den fabriekant of contractant ter andere zijde, tegen eene vergoeding in de verminderde levering van suiker aan het gouvernement. Van toen af was de bevolking ontheven van het transport of dragen van suikerriet naar de molens, en werd dit bewerkstelligd door middel van buffels en karren, voor rekening van den fabriekant.

SCHEEPSBERIGTEN.

Straat Sunda Doorgezeild.

DATUM.		VLAG.	NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDERS.	VAN	DATUM	NAAR
November	17	Bremer.	Emigrant	Andressen	Soerabaija	8 November	Falmouth.
„	18	Deensch	Johanna	B. Diedricksen	Hamburg	22 Julij	Singapore
„	—	Engelsch	Gayon	Pringle„	Singapore	6 November	Batavia
„	19	Nederlandsch	Wildeman	A. J. Driest	Liverpool	25 Julij	„
„	—	Engelsch	Henry Muller	Robr. Put	Macao	24 September	Sydney.
„	—	Zweedsch	Cecilia	H. Kronhama	Penang	10 October	Batavia.
„	—	Amerikaansch	Northern Light	S. Doane	Manilla	23 „	Boston
„	—	„	J. H. Talbot	W. Burgess	„	28 „	New-York.
„	20	„	Agnes	Robert E. Lyttle	Mauritius	22 „	Batavia.
„	—	„	Adjuster	A. Enquist	Amoy via Singapore	8 September	New-York.
„	—	Engelsch	Asiatic	C. McLeod	Singapore	6 November	Londen.
„	23	Amerikaansch	Lucy A. Nickles	David Nickles	Amoy	27 „	New-York.

Aangekomen schepen te *Batavia*.

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN	GEZAGVOERDERS.	VAN		AGENTEN.
November	21	Nederlandsch	bark	Eva Johanna	H. de Boer	Hellevoetsluis	10 Julij	Haager & Schuurman.
„	—	„	„	Eensgezindheid	B. G. Flik	Hongkong	30 Oct.	B. Kopersmit & Co.
„	—	„	schip	Anna	J. H. Dabroek	Rotterdam	9 Julij	Landberg, Bezoet de Bie & Co.
„	—	„	brik	Wildeman	A. J. Driest	Liverpool	24 „	Tolson, Hunt & Co.
„	—	Z. M.	schoen.	Haai	J. H. Meijer	Pontianak	6 Nov.	
„	—	Zweedsch	schip	Cecilia	H. Kronhama	Poeloe Pinang	10 Oct.	Pitcairn, Syme & Co.
„	—	„	brik	Selma	Larsson	van de West		Paine, Stricker & Co.
„	—	Amerikaansch	bark	Agnes	Lyttle	Mauritius	22 Oct.	„
„	—	Nederlandsch	„	Anna Paulowna	W. Bik	Hongkong.	9 Sept.	Haager & Schuurman.
„	—	„	„	Baron Forstner van Dambenoij	N. Kruijmel	Cheribon		de Weerdt, Ruijl & Co.
„	—	„	„	Fathal Hair	Sech Bahasoan	van de Oost		B. J. Jacobs.
„	—	Deensch	schip	Hindostan		Manilla		C Bahre, G. Kinder.
„	—	Z. M.	stooms.	Gedeh kapt. ter zee	B. H. Staring	van de Oost		
„	22	Fransch	schip	Ville de Paris	Marillet	Manilla		J. Cezard & Co.
„	—	„	„	Albert Cezard	Doln	Singapore		„
„	—	Engelsch	„	Lord Warriston	Look	Melbourne		Morgan, Melbourn & Co.
„	—	„	brik	Guyon	J. Pringle	Singapore	6 Nov.	Van Slooten, Morgan & Co.
„	—	Nederlandsch	bark	Welvaart	J. N. Mooi	Amsterdam	11 Aug.	Paine, Stricker & Co.
„	—	„	„	Constance	Kimmerer	Melbourne		Schimmelpenninck & Co.
„	—	„	„	J. C. Schotel	J. P. van Beest Holle	uit zee terug		B. Kopersmit & Co.
„	—	„	brik	Zwaluw	P. Bloem	Padang	14 Nov.	Haager & Schuurman.
„	—	„	bark	Haamstede	H. H. de Boer	Makasser		Van Ommeren, Rueb & Co.
„	—	Ned. Indisch	schoen.	Clipper	Eschauzier	Tagal	18 Nov.	Hunter, Houghton & Co.
„	23	Deensch	bark	Valkijrien	Strandgaard	Singapore		Paine, Stricker & Co.
„	—	Nederlandsch	schip	Ouderkerk aan den Amstel	D. H. Kramer	Amsterdam	20 Oct.	B. Kopersmit & Co.
„	—	„	bark	Ida Elisabeth	H. Kramer	Cardiff	27 Aug.	„
„	—	„	„	Constantia	Vonck	Rotterdam	8 „	van Ommeren, Rueb & Co.
„	—	Ned. Indisch	stooms.	Banda	A. D. Bosch	Samarang	21 Nov.	W. Cores de Vries.
„	—	Zweedsch	bark	Prins Oscar		van de West		
„	—	Nederlandsch	brik	Koerier	P. Schiffer	Tafelbaai	17 Oct.	
„	—	Ned. Indisch	„	Boesroel Karim	Said Mohamat	Muntok	16 „	Buijs, Jacobson & Co.
„	—	„	schoen.	Atiatool Maula	Hadjie Mohamat	Koetee	26 „	„

Vertrokken schepen van *Batavia*.

DATUM.		VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDERS.	NAAR
November	21	Ned. Indisch	stooms.	Batavia	C. C. L. Neijts	Padang
„	—	Nederlandsch	schip	Twee Gezusters	P. Kuisenkamp	Pecalongan
„	—	Ned. Indisch	bark	Faid Alim	Sech Abdulla	Indramaije
„	—	„	„	Fulkul Nasar	van Garling	Samarang
„	—	„	brik	Pasekan	Tan Siauwkeng	Pecalongan
„	—	„	bark	Marzoek	Sech Oemar Bagoei	Soerabaija
„	—	„	schoener	l'Union	F. Berk	Palembang
„	—	Bremen	schip	Post	J. C. Wiegand	Nederland
„	23	Nederlandsch	bark	Jhr. Mr. van der Wal van Puttershoek	K. Lammerts	Soerabaija
„	—	„	„	Eersteling	T. G. C. Mann	Samarang
„	24	Nederlandsch	„	Baltimore	Brakke	Soerabaija
„	—	Amerikaansch	„	Oriental	Parker	Amerika via Padang
„	—	Ned. Indisch	„	Cheribon Packet	Massingham	Cheribon
„	—	„	„	Vookool Seroer	Sech Bahasoan	Soerabaija

In lading liggende schepen te *Batavia*.

VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGVOERDERS.	BESTEMMING.	AGENTEN.
Nederlandsch	bark	Valparaiso*	H. A. Ellerman		Haager & Schuurman.
„	„	Maarten van Rossem*	P. F. Rijken	Rotterdam	„
„	„	Zeevaart*	H. G. Biesthorst	Pasoeroean	„
„	„	Eva Johanna*	H. de Boer		„
„	„	Julia*	A. van der Kolff		Schimmelpenninck & Co.
„	brik	Joan Jacob	Helphorst		„
„	schip	Cornelis Houtman	J. H. Rolman	Amsterdam	„
„	bark	Pantalon	Bruinzeels		„
„	„	Emelie	Marker		„
„	„	Generaal Michiels	Visser		„
„	„	Christiaan Louis	de Vos		„
„	„	Constance	Kimmerer		„
„	schip	Acadia	G. Greefkes		„
„	bark	Twee Anthony's	C. van Rijn van Alkemade	Nederland	Reijnst & Vinju.
„ 4	„	Amboina	W. H. Rusman		„
„	mast sch.	Argo*	van Teutem	Bezoekie	„
„	bark	Alblasserdam	J. 'tHoen		Maclaine, Watson & Co.
„	„	Cornelis Smit*	R. Weidenaar		„
„	schip	Susanna en Elisabeth*	C. Ouwehand		„
„	bark	Regina Maria*	S. Ouwehand		„
„	„	Stad Middelburg*	D. D. Ouwehand		„
„	schip	Electra*	H. Wegman	Soerabaija	„
„	bark	Generaal de Stuers	F. Fockens	„	„
„	schip	Johanna en Geertruida*	Fleus		„
„	„	Cheribon*	W. J. Coers		Landberg, Bezoet de Bie & Co.
„	„	Johanna Christina*	J. R. de Boer		„
„	„	Johannes Anthonius*	F. Metz		„
„	„	Louis Meijer*	O. Huisw[illegible]		„
„	„	Twee Cornelissen	J. C. Krije		„
„	„	President Plate*	J. C. Hartsen		„
„	„	Noord Braband*	H. R. Bok		„
„	„	President van Rijckevorsel*	C. Vermeij		„
„	„	Cornelia en Geertruida	C. E. Hoeksma		„
„	bark	Voorwaarts*	G. F. Bus		„
„	„	Souburg*			„
„	„	S. van Heel	J. H. Dietz		„
„	schip	Nieuwland	D. G. Pott		„
„	bark	Elisabeth	H. A. Harms		„
„	„	Willem III*	C. van der Burg		„
„	brik	Wildeman	A. J. Driest	Soerabaija	Tolson, Hunt & Co.
„	bark	Haamstede*	H. H. de Boer		van Ommeren, Rueb & Co.
„	„	Susanna*	C. J. Kaleshoek		„
„	schip	Willem de Zwijger	B. L. van der Dries	Passoeroean	„
„	„	Ternate*	T. Cars Tan		„
„	„	Johanna Maria Christina	Gorter		Paine, Stricker & Co.
„	„	Anna Justina	Siedenberg	Soerabaija	„
„	bark	Welvaart	Mooi		„
„	„	Vijf Gebroeders	G. J. Teenstra		B. Kopersmit & Co.
„	„	Neptunus*	P. Schuurman		„
„	„	Wilhelmina Lucia*	G. Poolman		„
„	„	Waterloo*	D. Duinker		„
„	„	Eensgezindheid*	B. G. Flik		„
„	„	Karel en Henricus	A. van der Geer	Soerabaija	Dümmler & Co.
„	„	Postiljon*	van de Poll	Japan	„
„	„	Abel Tasman*	J. R. Rijken		de Weerdt, Ruijl & Co.
„	„	Tagal*	Göbel		„
„	„	Koning en Vaderland	van Bruggen		„
„	„	H. Liduina	van Brink		„
„	„	Baron Fortsner van Dambenoy	Kruijmel	Nederland	„
„	„	Allegonda Jacoba	Deurholtz		J. Cezard & Co.
„	„	Odilia Magaretha	Hazelhoff		„
„	schip	Willem de Eerste	T. J. Niedfeld		„
„	„	Delft*	van Geelkerken		„
„	bark	Landbouw*	P. Kleijnenberg		„
„	schip	Admiraal de Ruijter	B. Koster		E. Moormann & Co.
„	bark	Ferdinandina Emma	Tange	Soerabaija	„
„	„	Koning Willem III	Zeijlstra	Soerabaija	B. van Leeuwen & Co.
„	„	Senior	Swart		C. Bahre en G. Kinder.
Nederl. Ind.	„	Java*	Worthington		Schimmelpenninck & Co.
„	„	Ameer*	Sech Balfagie	Soerabaija	Buijs, Jacobson & Co.
„	„	Djadul Karim*	Abdul Rachman	Samarang	„
„	bark	Adenan*	Amanoedin	Bandjermassing	„
„	„	Kim Tiauhout*	Goei Bengkiat		„
„	brik	Asachman*	Moh. Seman	Samarang	„
„	bark	Fathool Mobark*	Kassan	Palembang	„
„	„	Bacht Mustora*	Said Alhabassij		„
„	brik	So-ootdin*	D. T. Varkevisser		B. J. Jacobs.
„	„	Atiatool Rachman*	Sech Oemar Bafadal		„
„	bark	Fathal Hair*	Sech Bahasoan		„
„	brik	Zwaluw*	P. P. Bloem		Haager & Schuurman.
„	bark	Wilhelmina Cox*	Deibel	Samarang	Cassalette & Co.
Engelsch	schoener	Alice Marten*	Starres		Hunter, Houghton & Co.
„	bark	Vernon*	Gilbert		„
„	„	Richard Thornton	J. D. Ramsay		Martin, Dyce & Co.
„	schip	Lord Warriston*	Look		Morgan, Melbourn & Co.
Fransch	bark	Mauritius*	Regnier		C. Bahre & G. Kinder.
„	schip	Ville de Paris*	Marillet		J. Cezard & Co.
„	„	Albert Cezard*	Doln		„
Amerikaansch	brik	Escort*	Pepper		Paine, Stricker & Co.
„	bark	Agnes*	Lyttle		„
Bremer	„	Therese*	Hohorst	Amsterdam	C. Bahre & G. Kinder.
„	brik	Clara*	Huncken	Bremen	„
Hamburg	schoener	Helene*	Range		„
„	schip	Arracan*	Both	Nederland	Metzendorff, Wilmans & Co.
„	„	Cesar Godefroy*	Störtenbecker		„
„	„	Neumühlen*	Heuer		„
Hanover	„	Osnabruck	Wolff	Hamburg	C. Bahre & G. Kinder.
„	„	Kroonprins Ernst August	Meijer		„
„	„	Luneburg*	Woortman	Bremen	E. Moormann & Co.
„	bark	Munster*	Kok	Soerabaija	„
Zweedsch	„	Johann Christoph*	Nielsen	Nederland	Paine, Stricker & Co.
„	brik	Selma*	Larsson		„
Deensch	bark	Valkyrien*	Strandgaard		„

Aangekomen Schepen te *Indramaijoe.*

DATUM.	VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	VAN
Nov. 8	Ned.	schip	Vooruit	W. C. Kool	Tagal.
" 10	"	"	Javaan	H. Munnix	Samarang.

Aangekomen Schepen te *Cheribon.*

DATUM.	VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	VAN
Nov. 8	N. I.	stooms.	Batavia	Neijts	Batavia.
" —	"	bark	Alnoer	Said Edris	"
" —	"	"	Hariolbarie	Moht. Arpan	Riouw.
" 9	"	"	Fatool Moebarak	Kassan	Pekalongan.
" —	"	"	Anoer Salim	Said Boksin	Batavia.
" —	"	schoen.	Sumatra	Moesa	"
" —	"	bark	Enghoat	Ko Haksie	Riouw.
" 11	"	stooms.	Samarang Packet	J. F. Scheel	Batavia.
" 12	Ned.	bark	Copernicus	L. Visser	"
" 13	"	"	Krimpen a/d Lek	W. Ouwehand	"
" —	N. I	"	Joedul Barie	Sech Mahrie	Marawang.

Vertrokken Schepen van *Cheribon.*

DATUM.	VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	NAAR
Nov. 6	N. I.	bark	Soeijgoan	Tio Tengkiat	Tagal.
" 8	"	stooms.	Batavia	Neijts	Soerabaija.
" —	Ned.	schip	IJssel	Maarschalk	Tagal.
" 9	"	bark	Jhr. Mr. v d W v Putt.	Lammerts	Batavia.
" —	N. I.	"	Pogoan Zephijr	Tjingtjoan	Riouw.
" —	"	"	Fathool Moebarak	Kassan	Tagal.
" 11	"	schoen.	Sumatra	Moesa	Bandjermass.
" —	"	stooms.	Samarang Packet	J. F. Scheel	Samarang.
" 13	"	bark	Anoear Salim	Said Bahrin	Riouw.
" —	"	"	Hariolbarie	Moch. Arpan	"
" —	"	"	Alnoer	Said IJdroes	"

Aangekomen Schepen te *Tagal.*

DATUM.	VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	VAN
Nov. 8	N. I.	bark	Joeserin	Achm. Alowie	Cheribon.
" —	"	brik	Soeijgoan	Tio Tingkiat	"
" 9	"	schoen.	Clipper	Eschauzier	Batavia.
" 10	Ned.	bark	IJssel	Maarschalk	Cheribon.

Vertrokken Schepen van *Tagal.*

DATUM.	VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	NAAR
Nov. 9	N. I.	bark	Goanlie	Jo Lientjiang	Grissee.
" 10	Ned.	"	IJssel	Maarschalk	Probolingo.
" 11	N. I.	brik	Soeijgoan	Tio Tingkiatj	Grissee.
" 12	"	bark	Joeserin	Said Aloewie	Riouw.

Aangekomen Schepen te *Pekalongan.*

DATUM.	VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	VAN
Nov. 13	N. I.	brik	Soeijgoan	Tio Tingkiat	Tagal.

Vertrokken Schepen van *Pekalongan.*

DATUM.	VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	NAAR
Nov. 18	Ned.	brik	Princes Amelia	Groeneveld	Ned. via Bat.
" —	"	"	St. Michael	Boswijk	"
" —	N. I.	"	Pasekan	Tan Siauking	Batavia.
" 11	Ned.	bark	Noordster	J. Luteijn	Ned. via Sam.

Aangekomen schepen te *Palembang.*

DATUM.	VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	NAAR
Nov. 5	Z. M.	stooms.	Celebes lt. t/z 2de kl.	van Loo	Djambi.
" 10	N. I.	schoen.	Nathar	Lietsin Ngie	Pontianak.

Vertrokken schepen van *Palembang.*

DATUM.	VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	NAAR
Nov. 6	Z. M.	stooms.	Celebes lt. t/z 2de kl.	van Loo	Djambi.

Aangekomen Schepen te *Pasoeroean.*

DATUM.	VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	VAN
Nov. 12	N. I.	kotter	Little Tot	Katjonng	Soerabaija.
" —	"	"	Krabbe	Mardam	"
" —	Ned.	schip	Louise Kn. Pr. v Swed.	van der Linden	"
" 16	"	"	Elise Susanne	van Boven Fagg	"

Vertrokken Schepen van *Pasoeroean.*

DATUM.	VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	NAAR
Nov. 13	N. I.	kotter	Krabbe	Mardam	Soerabaija.
" 16	Ned.	schip	Doelwijk	K. J. Swart	Samarang.
" —	"	"	Christiaan Huijgens	van Katwijk	Nederland.
" —	"	"	Duiveland	J. C. Viersma	"

Aangekomen Schepen te *Probolingo.*

DATUM.	VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	VAN
Nov. 5	Ned.	schip	Nederland en Oranje	L. Buijren	Soerabaija.

Vertrokken schepen van *Probolingo.*

DATUM.	VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	NAAR
Nov. 4	Ned.	schip	Minerva	van Boven	Nederland.

Aangekomen Schepen te *Banjoewangie.*

DATUM.	VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	VAN
17	Eng.	schoen.	Scotch Lassie	D. Crawford	Balie Beleling.
" 30	Ned.	schip	Java's Welvaren	G. E. Doornbos	Sumanap.
Nov. 5	"	"	Oost-India Pakket	W. Postma	King George.

Vertrokken Schepen van *Banjoewangie.*

DATUM.	VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	NAAR
18	Eng.	schoen.	Scotch Lassie	D. Crawford	Balie Bandong
" 31	Ned.	schip	Java's Welvaren	G. E. Doornbos	Tjilatjap.

Aangekomen Schepen te *Sumanap.*

DATUM.	VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	VAN
Nov. 1	N. I.	bark	Naim Balgijer	Sech Baljoen	Samarang.
" —	"	"	Fathool Moebarak	Said Segaf	Batavia.

Aangekomen Schepen te *Tjilatjap.*

DATUM.	VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	VAN
6	Ned.	schip	Java's Welvaren	G. E. Doornbos	Sumanap.

Aangekomen Schepen te *Panaroekan.*

DATUM.	VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	VAN
23	N. I.	schoen.	Katjoeng	Joenoes	Soerabaija.
27	"	kotter	Krabbe	Mardam	Passoeroean.

Vertrokken Schepen van *Panaroekan.*

DATUM.	VLAG.		NAMEN DER SCHEPEN.	GEZAGV.	NAAR
29	Ned.	bark	Euterpe	A. Kuipers	Nederland.

Handelsberigt van Manila.

dd. 22 *October* 1858,

Invoer.

...kleinhandel was zeer gedrukt geweest, en was bijgevolg het in de laat...ste dagen afgedane, uiterst gering.

...itte Shirtings, kleine verkoopen hadden tegen vroegere noteringen ... gehad.

...gebleekte Idem, voorraad in eerste handen gering een 1000 stuks ... @ 3 $ in entrep. verkocht geworden.

...drianopel Rood Katoen, kleine partijen vinden @ 3 $ 60 en 3 $ ...oopers.

...aansche Strepen. Geen voorraad in eerste handen. Uitgezochte ... worden @ 1 $ 35 en 1 $ 40 genoteerd.

Uitvoer.

Suiker, de vraag, die bij het vertrek van de laatste mail voor dit artikel bestond, is sedert minder geworden en zijn de prijzen gedaald. Taal was 4 $ 20 en Zebu 4 $ 40 waard.

Hennip, de prijzen waren aan het dalen en hadden alle partijen, die aan de markt gekomen waren, grif koopers gevonden.

Koffij, geene transactien; blijft @ 13 $ 60 ℔ picol genot., de aanwezige voorraad is klein en wordt Koffij uit het tegenwoordige oogstjaar niet voor den den 15den Februarij aanstaande verwacht.

Rijst, kan slechts in den klein handel verkocht worden en dan ook tegen verminderde prijzen; noteringen voor *Rangoon* Rijst zijn 1 $ 45 voor goede en 1 $ 15 voor inferieure.

Wissel Koers. Op *Londen* 6/m n/s 4 $/1½ @ 4 $/½. Op Hongkong 15% prem. Op Amoy 16 prem.

MARKTPRIJZEN.

Te BATAVIA, den 23sten November 1858.

Koffij, Java geen voorraad
——— Padang *f* 32,— afgedaan weinig voorraad.
Rijst, Indramaijoe niet voorhanden.
——— witte Batavia 1ste kwaliteit, *f* 140,— @ *f* 150,—
——— " " 2de " *f* 110,— @ *f* 130,—
——— Carga *f* 91,— @ *f* 100,—
Suiker, witte N°. 16. *f* 18— @ *f* 19
Arak, *f* 65,—
Wisselkoers op Holland *f* 101,50 @ *f* 102,50.
" op Engeland, *f* 11,50.

Te SAMARANG, den 19den November 1858.

Koffij, *f* 32,— afgedaan.
Suiker N°. 16, *f* 18,—
Indigo, *f* 4,30 prima qualiteit afgedaan.
Koehuiden, *f* 60.— ℔ kodie oplevering geboden. Zonder voorraad.
Buffelhuiden, *f* 55.— @ *f* 60.— ℔ kodie oplevering geb. Zonder voorraad.
Staart Peper, *f* 58,— niet voorhanden.
Rijst ordinair wit, *f* 125.— ℔ k. @ 28 picol. zond. zak.
" carga " " 105.— @ *f* 110,— idem.
Klapper Olie *f* 15,—
Katjang " *f* 14,50.
Rotting *f* 9,— voor Bandjermassing.
Kadjang Matten, *f* 10.—
Wisselkoers op Holland 6/m. dato 101 @ 101½ %
Agio op papierengeld ½ @ ¾ %.

Te SOERABAIJA, den 17den November 1858.

Suiker N°. 16 ℔ picol *f* 18,—
Koffij ℔ picol, *f* 30,— nominaal.
Rijst, (witte) ℔ koyang *f* 140,— @ *f* 150.—
" (carga) " " *f* 110,— @ *f* 125.—
Koehuiden ℔ 100 stuks, *f* 200.— @ *f* 300,—
Arak. ℔ legger, *f* 50.—
Klapper olie ℔ picol, *f* 15,—
Wisselkoers, Pari
Rotting, *f* 8½.

Te PASOEROEAN, den 17den November 1858.

Suiker N°. 16, ℔ picol *f* 18,—
Rijst, (witte) ℔ koyang *f* 180,—
Id. (carga) " " " 180,—
Olie, (klapper) " pic. " 19—
Id. (katjang) " " " 17,—
Wisselkoers, @ pari.

Den 17den November, waren in de Gouvernements Pakhuizen afgeleverd uit den oogst van 1858.

Van de Fabriek.	Getalbouws	*Gouw. levering* Picols Suiker		*vrije beschikking.*
Wangoon Redjo.	407.	16,582	a.	6,484–47
Ardjosarie.	471.	12,524–41		
Ardie Redjo.	353.	14,719–72		
Yosowilangoon.	307.	7,024–29		
De Hoop.	433.	9,352–48		
Djacatra Oost.	490.	9,800	a.	15,244–80
De Onderneming.	435.	11,050–06	a.	12,862–51
Wonoredjo.	423.	6,530–45		
Kloerahan.	368.	16,804–01	a.	9,050–02
De Goede Hoop.	245.	6,880–15	a.	10,062–51
Gaijam.	423.	16,196–46		
Becassie Oost.	292.	3,684–40	a.	7,089——
Dankbaarheid.	294.	2,056–61	a.	5,068–59
Soekoredjo.	300.	7,800–11	a.	10,254–68
Kawisredjo.	300.	11,954–30		
Sarieredjo.	150.	3,000–32	a.	4,201–28
Pleret.	321.	10,272–13	a.	3,493–22
Te samen	6002.	157,641–90 pic. Suiker.		88,341–08
		157,257–66 " Koffij.		

Restant Producten in 's lands pakhuizen, den 17den November 1858.
91,878–72 pic. Suiker, oogst 1858.
101,998–28 " Koffij " 1858.

HANDELSBERIGTEN.

Aan- en Uitvoer te Batavia *van den* 9 *tot en met den* 11 *November* 1858.

Aanvoer.

Van Japan per Ned. schip *Zeevaart*, gez. Biesthorst, agt. Haager en Schuurman.

3000 pic. Jap. was, *Gouvernement.*
2540 pic. Jap. was, 300 kn. sakky, 150 do. kaarsen, 150 do. soija, 75 bn. conomin, 4 kn. hammen, 10 do. sigaren zakjes, 20 do. tandpoeder, 600 pakk. bezems, *Agenten.*

Van Nederland per Ned. schoener *Argo*; gez. van Teutem, agt. Reijnst en Vinju.

100 vs. specie, *N. H. M.*
163 last steenkolen, 1 pak goeniezakken, 1 kruiwagen, 1 brandspuit, 500 keld. genever, 332 vs. boter, 3 kn. papier, 1 vloerzeil, *Agenten.*
1 md. wijn, *van den Biesen en Modderman.*
50 kn. rhijnwijn, *J. Cezard en co.*
3 kn. wijn, 1 do. diversen, *van der Schalk.*
3 kn. manufact., enz., *Gumprich en Strauss.*
19 kn. papier, *G. Kolff en co.*
6 kn. kleederen en meubelen, *Guez de Coudray.*
5 kn. manufact., *Pandel en Stiehaus.*
1 kt. ijzerwaren, 2 do. koopmanschappen, 7 do. papier; 9 coll. schrijfbehoeften, *Order.*
50 pakk. papier, *Schimmelpenninck en co.*

Van Nederland per Ned. bark *Eersteling*, gez. Mann. agt. J. Cezard en co.

100/m metzelsteenen, 25 kisten opium, 100 vs. specie, 150 do. boter, 10 kn. presenning, *N. H. M.*
30 led. leggers, 100 vs. boter, 50 kn. champagne, 1000 keld. genever, *Agenten.*
84 coll. provisien, 9 kn. eau de cologne, 50 hammen, 20 keld. lijnolie, 27 md. min. water, 50 vs. staal, 61 coll. diversen, *Hunter, Houghton en co.*
1 kt. fluweel. *Pandel en Stiehaus.*
3 kn. manufact., *Busing, Schröder en co.*
12 kn. rood garen, *Adam en co.*
4 kn. lampen, *Landberg, Bezoet de Bie en co.*
9 kn. papier, 10 do. manufact.. 300 vs. boter, *Gumprich en Strauss.*
60 kn. wijn, *Order.*

Van Prigies per Ned. schip *Cornelia Geertruida*, gez. Hoekema, agt. de Weerdt, Ruijl en co.

4805 pic. koffij, *Gouvernement.*

Van Dordrecht per Ned. schip *Kosmopoliet*, gez. Bouten, agt. B. Kopersmit en co.

100 slijpsteenen, *J. Cezard en co.*
1 kt. manufact., *B. van Leeuwen en co.*
2 kn. capsules, *Gumprich en Strauss.*
220 led. leggers, *van Ommeren, Rueb en co.*
75 vn. tras, *Order.*
1 kt. koopmanschappen, *Agenten.*
100 led. leggers, 300 keld. genever, 200 vs. zeep, 100 do. boter, 1 kt. speelgoed, *Landberg, Bezoet de Bie en co.*
11 kn. koek, 2 do. capsules, 1 do. etiquetten, *Jonker en Zuur.*
2 kn. diversen, *van Walchren en co.*

Uitvoer.

Naar Nederland per Ned. schip *Schoon Verbond*, gez. Doornbos, agt. Haager en Schuurman.

96 pic, foelie, 153 do. tabak, 250 do. rotting, 293 ps. buffelhuiden, 62 do. runderhuiden, *Schimmelpenninck en co.*
1964 ps. runderhuiden, 279 do. buffelhuiden, *Major, Matzen en co.*
2865 pic. suiker, *B. van Leeuwen en co.*
8720 pic. suiker, 258 ps. buffelhuiden, 165 ℔ vanille, 14,000 do. thee, 2 coll. regalen, *Agenten.*
2000 pic. koffij, *B. Kopersmit en co.*
104 pic. thee, *N. H. M.*

Naar Nederland per Eng. schip *Anne Forster*, gez. Clarke, agt. Hunter, Houghton en co.

200 pic. sapanhout, uit entrep. *Borneo C. Limited.*
34950 ps. rottingstokken. 22 doz. specerij olie, 1 paard, *Agenten.*
364 pic. suiker, *Morgan, Melbourn en co.*
1990 pic. suiker, 25 do. rotting, *McNeill en co.*
6901 pic. suiker, *Fraser, Eaton en co.*

Naar Nederland per Amerik. schip *Golden Rule*, gez. Majo, agt. Maclaine, Watson en co.

2415 pic. rijst, 894 do. rotting, 20 do. gomelastiek, *Agenten.*
24 pic. notenmuskaat, 10 do. foelie, 25 kn. boomwas, *Hunter, Houghton en co.*
188 pic. rotting, 2000 do. suiker, *Fraser, Eaton en co.*
2021 pic. suiker, *Schimmelpenninck en co.*
44 pic. rotting, 20906 do. suiker, 2 do. koffij, 12 ps. rottingstoelen, *McNeill en co.*
5537 pic. suiker, 14751 ℔ indigo, 1186 ps. buffelhuiden, *Dorrepaal en co.*

Naar Cheribon per Ned. bark *Copernicus*, gez. Visser, agt. J. Cezard en co.

160 pic. rotting, 2160 do. rijst, 1 brandkast, 1 kt. eau de cologne, *Agenten.*
33 coll. gouv. goederen, *Gouvernement.*
4 bn. twills, 4 kn. gedr. katoen, 2 do. gev. do, 3 do. jaconets, 1 bl. modewaren, 2 kn. linnen, *Adam en co.*
1 suikermolen compl. *Morgan, Melbourn en co.*
20 vs. loodwit, 20 blikk. verf, *Landberg, Bezoet de Bie en co.*
1 kt. boeken, *G. Kolff en co.*
4 kn. cambrics, 52 ps. bladkoper, 2 kn. do. 60 ps. vierk. ijzer, 13 do. ronde do. 84 stav. do. 26 roll. touw, 6 ankers, 3 kn. kramerijen, 1 do. ijzerwerk, 2 coll. glaswerk, 100 vs. spijkers, 7 coll. provisien, 10 kn. wijn, 200 do. zeep, 12 coll, katoen, 1 kt. parapluien, *Tolson, Hunt en co.*
12 roll. matten, 10 kn. bier, 1 do. diversen, 1 do. spiegeltjes, 1 stel koffers, 1 kt. modewaren, 1 do. diversen, *Cassalette en co.*

Naar Macasser via Soerabaija per N. I. brik *l'Esperance*, gez. Valberg, agt. Jacometti en co.

41 kn. manufact., 1 do. gedr. katoen, 6 do. shirtings, *Borneo C. Limited.*
6 kn. koper, 36 vs. boelemmermessen, 1 kt. regaal, uit entrep. *Metzendorff, Wilmans en co.*
13 vn. azijn, 19 vn. genever, 37 do. spek, *f* 95,000 zilv. munt, 173 coll. provisien, 50 do. gouv. goederen, *Gouvernement.*
30 kn. cognac, 1 stuurrad, 1 kt. pennen, 50 blikk. verf, 1 vt. vernis, 1 kt. doeken, 1 do. slendangs, *Plump en co.*
9 kn. manufact., 2 bn. do. 2 kn. geweren, uit entrep. *Busing, Schröder en co.*
500 keld. 10 kn. zeep, 50 do. slaolie, 84 blokk. lood, 50 vn. zw. teer, uit entrep. *Agenten.*
15 kn. garen, 25 vn. meel, uit entrep. *E. Moormann en co.*
1 bl. manufact., uit entrep. *Burt, Myrtle en co.*
200 keld. genever, *Schimmelpenninck en co.*
99 keld. genever, uit entrep. *Cassalette en co.*

Naar Nederland via Pasoeroean per Ned. bark *Nova Zembla*, gez. Hordijk, agt. J. Cezard en co.

394 pic. rotting, 7879 do. rijst, 135 legg. arak, 1018 ps. buffelhuiden, 385 pic. suiker, *Agenten.*

Voor Nederland.

23 pic. gutta percha, 129 ps. buffelhuiden, *Dümmler en co.*

Naar Indramaijoe per N. I. bark *Ydroesie*, Said Abdulla bin Alie Bafagie.

98 ps. balken, *van Slooten, Morgan en co.*
1775 pic. rijst, *Said Moh. Aijdiet.*
35 pakk. deuren en vensters, 1 kt. ijzerdraad, *John Pryce en co.*
2 kasten, 2 tafeltjes, 1 kt. diversen, *Gebr. Reeltje en co.*

Naar Nederland via Cheribon per Ned. schip *Krimpen a/d. Lek*, gez. Ouwehand, agt. Maclaine, Watson en co.

800 pic. tin, 199 do. thee, 66 do. nagelstelen, 55 do. gomelastiek, 300 do. rotting, *N. H. M.*

Voor Nederland.

f 30.000 zilv. munt, *N. H. M.*

Naar Nederland via Pasoeroean per Ned. bark *Corigene*, gez. Dunlop, agt. Reijnst en Vinju.

1 schrijflessenaar, 1 stoel, 1 kastje, 4 kn. meubelen, 3 do. provisien, 4 do. dranken, 1 kinderwagen, 1 brandspuit, 162 last steenkolen, *Agenten.*

Voor Nederland.

400 pic. tin, 791 do. koffij, 250 do. rotting, *Agenten.*

Naar Singapore per Eng. bark *Iskandria*, gez. Engleham, agt. Macartich.

300 keld. genever, uit entrep. *Haager en Schuurman.*
300 pic. rijst, *Joakim.*

Naar Nederland via Soerabaija per Ned. schip *Admiraal van Kinsbergen*, gez. van der Putte, agt. J. Cezard en co.

4 coll. diversen, 30/m. metzelsteenen, *Aan boord gebleven lading.*
100 vs. loodwit, *N. H. M.*
5 coll. gouv. goederen, *Gouvernement.*

Voor Nederland.

150 pic. rotting, 450 do. tin, *N. H. M.*

Naar Singapore per N. I. bark *Fathus Seroer*, gez. Sech Alie Baguwie.

14124 ps. sp. matten, div. *Inlanders.*

Naar Padang per N. I. bark *Padang Pandjang*, gez. Worthington.

2600 ps. vloersteenen, 20/m. dakpannen, 350 vs. staal. 10 kn. brandy. 125 do. koopmanschappen, *Lim Hoa.*
3 kn. ruwe zijde, *Oeij Intjeng.*
18 kn. lijnwaden, 2 do. batik goederen, uit entrep. *Tolson, Hunt en co.*
357 zakken, *Tan Hong.*
10 md. bier, 10 kn. koopmanschappen, 12 vs. loodwit, 6 tonn. spijkers, 55 kn. longcloths, *Yap Boa.*
35 kn. chitzen, 3 do. cotonetten, *N. H. M.*
15 vn. afget. bier, 115 do. cognac, 102 doz. messen, *Oeij Soeijeng.*

Naar Nederland per Ned. bark *Zeelust*, gez. Knaap, agt. B. Kopersmit en co.

8537 pic. suiker, 60 do. rotting. 1550 do. rijst, 4 coll. provisien, uit entrep. *Agenten.*
100 kn. Jap. was, *Tolson, Hunt en co.*

Naar Samarang per N. I. bark *Bijsoer*, gez. Said Abdulla bin Salim bin Aboebakar.

24 md. aardewerk, 20 kn. garen, *Martin, Dyce en co.*
100 pic. lood, *Said Moh. Satrie.*
12 bankschroeven, *Plump en co.*
10 pic. peper, *Aan boord gebleven lading.*

Naar Singapore via Muntok en Riouw per N. I. stoomb. *Koningin der Nederlanden*, gez. Lewis, agt. Maclaine, Watson en co.

f 20900 zilv. munt, div. *Arabieren.*
100 pic. Jap. koper, *Thomas.*
10 kn. manufact., 25 bn. do. 2 kn. knoopen, 1 do. kantoorboeken, *f* 20,000 zilv. munt, uit entrep. *Busing, Schröder en co.*
10 bn. manufact., 2 bn. ginghams, 3 do. gev. katoen, uit entrep. *Adam en co.*
f 2500 zilv. munt, *Pitcairn, Syme en co.*
1 kt. kramerijen, *Engelhard en co.*
150 pic. Jap. koper, *Joakim.*
400 pic. Jap. koper, 1 kt. regaal, *Agenten.*
200 pic. Jap. koper, *Said Assegaf.*
f 90,000 zilv. munt, *N. H. M.*
23 kn. geweren, uit entrep. *Plump en co.*
41 keld. genever, 4 kn. cognac, 2 do. teneriffewijn, 1 do. bitter, 11 vt. afget. bier, 6 do. wijn, 3 md. min. water, 2 kn. provisien, 1 do. katoen, 1 do. siropen en zuren, 1 vt. hammen, 1 do. meel, 12 vs. boter, 2 kn. agar agar, 2 vn. wijn, 1 kt. meubelen, 12 vn. meel, *John Pryce en co.*
50 keld. genever, uit entrep. *Reynst en Vinju.*
200 granaten. 35 coll. gouv. goederen, *Gouvernement.*

Naar Nederland per Ned. bark *Zeeruer*, gez. Fransen.

1500 pic. tin, 150 do. rotting, 6838 do. koffij, 1994 do. thee, *N. H. M.*

Naar Nederland per Ned. bark *Vrede*, gez. v. d. Plas.

1200 do. tin, 125 do. rotting, 9125 pic. koffij, 1438 do. thee, *N. H. M.*

Naar Nederland per Ned. schip *Henriette Elisabeth Susanna*, ...

125 pic. rotting, 5720 do. koffij, 974 do. thee, *N. H. M.*

Aangekomen Passagiers te Batavia,

van den 17 tot en met 19 November 1858.

Met de Ned. bark Eensgezindheid, kapt. B. G. Flik, de hh. G. Coombe en F. Coleman van Hongkong.

Met de Ned. Ind. Schoener Clipper, kapt. Eschauzier, de heer E. Bedier van Tagal.

Snelpersdruk van H. M. van Dorp, te Batavia.

——— Cargo ƒ 51,— @ ƒ 300,—
Suiker, witte N°. 16, ƒ 15— @ ƒ 13
Arak, ƒ 65,—
Wisselkoers op Holland ƒ 101,50 @ ƒ 102,50.
〃 op Engeland, ƒ 11,.

Te SAMARANG, den 16den November 1858.

Koffij, ƒ 32,— afgedaan.
Suiker N°. 16, ƒ 15,—
Indigo, ƒ 4,50 prima qualiteit afgedaan.
Kochinilen, ƒ 60,— ℘ katie oplevering gebeden. Vonder voorraad.
Buffelhuiden, ƒ 55,— @ ƒ 60,— ℘ kodie oplevering gev. Zonder voorraad.
Staart Peper, ƒ 55,— niet voorhanden.
Rijst ordinair wit, ƒ 125,— ℘ 5 @ 25 picol. vord. zak.
〃 cargo 〃 à 105,— @ ƒ 110,— idem.
Klapper Olie ƒ 16,—
Katjang 〃 ƒ 14,50.
Rotting ƒ 9,— voor Bandjermasing.
Kadjang Matten, ƒ 10,—
Wisselkoers op Holland 6/m. dato 101 @ 101½ %
Agio op papierengeld ½ @ ¾ %

Te SOERABAIJA, den 11den November 1858.

Suiker N°. 16 ℘ picol ƒ 18,—
Koffij ℘ picol, ƒ 30,— nominaal.
Rijst, (witte) ℘ koyang ƒ 140,— @ ƒ 150,—
〃 (cargo) 〃 〃 ƒ 110,— @ ƒ 145,—
Kochinilen ℘ 100 stuks, ƒ 200,— @ ƒ 250,—
Arak, ℘ legger, ƒ 50,—
Klapper olie ℘ picol, ƒ 15,—
Wisselkoers, Pari
Rotting, ƒ 5½.

Te PASOEROEAN, den 17den November 1858.

Suiker N°. 16, ℘ picol ƒ 18,—
Rijst, (witte) ℘ koyang ƒ 150,—
Id. (cargo) 〃 〃 〃 140,—
Olie, (klapper) 〃 pic. 〃 19,—
Id. (katjang) 〃 〃 〃 17,—
Wisselkoers, @ pari.

Den 17den November, waren in de Gouvernements Pakhuizen afgeleverd uit den oogst van 1858.

Van de Fabriek.	Getalbouws	Gem. levering Picols suiker		volgens afrekening.
Wangoen Redjo.	407.	10,583	a.	6,481-47
Ardjosarie.	471.	12,524-41		
Arduo Redjo.	558.	11,710-72		
Tosowilangoen.	307.	7,024-29		
De Hoop.	451.	9,282-44		
Djenstra Oost.	480.	13,800	a.	15,944-80
De Onderneming.	425.	11,040-06	a.	14,589-51
Wonoredjo.	428.	10,580-45		
Kloerahan.	308.	10,504-01	a.	9,050-02
De Goede Hoop.	315.	9,860-15	a.	10,062-41
Gadjam.	428.	16,186-46		
Becassie Oost.	292.	7,854-40	a.	7,090-—
Dankbaarheid.	294.	7,056-61	a.	6,088-59
Soekoredjo.	305.	7,490-11	a.	10,284-6
Kawiaredjo.	300.	11,036-30		
Sariredjo.	170.	4,400-49	a.	4,901-25
Pareo.	321.	10,579-13	a.	8,495-22
Te zamen	6093.	157,641-90 pic. Suiker.		91,841-04
		167,567-08 〃 Koffij.		

Restant Producten in 's lands pakhuizen, den 17den November 1858.

91,975-72 pic. Suiker, oogst 1858.
101,003-83 〃 Koffij 〃 1858.

HANDELSBERIGTEN.

Aan- en Uitvoer te Batavia van den 9 tot en met den 11 November 1858.

Aanvoer.

Van Japan per Ned. schip *Zeemeeuw*, gez. Rieshorst, agt. Hasegawa en Schuurman.

3000 pic. Jap. was, *Gouvernement*.
2540 pic. Jap. was, 500 kn. sakke, 150 do. kastten, 150 do. soja, 75 kn. comonin, 4 kn. kamoeas, 10 do. sigaren zakjes, 50 do. tandpoeder, 600 pakk. hevens, *Agenten*.

Van Nederland per Ned. schoener *Anna*, gez. van Teutem, agt. Reijnst en Vinju.

100 vs. specie, *N. H. M.*
163 last steenkolen, 1 pak goenizakken, 1 kruiwagen, 1 brandspuit, 600 ...